การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยมงคล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ภัทธิรา ชัยมงคล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ภัณฑิรา สังฆะมณี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

B 147646

COMMUNITY COMMITEES' PARTICIPATION IN CARRYING OUT A THREE -YEAR- DEVELOPMENT PLAN : A CASE STUDY OF CHAI WARI TAMBON MUNICIPALITYH, PHO CHAI DISTRICT, ROI ET PROVINCE

PUNTIRA SUNGKAMANEE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTEROF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2552 (2009)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อนักศึกษา : ภัณฑิรา สังฆะมณี

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : พระมหาวิโรจน์ คุตฺตวีโร (ดร.)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. จิระทัศน์ ชิตทรงสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(พระมหาวิโรจน์ คุตฺตวีโร (ดร.))

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. จิระทัศน์ ชิตทรงสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิโรจน์ มุทุกัณฑ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title	**:**	**Community Committees' Participation in Carrying Out Tree Year Development Plans : A Case Study of Chai Wari Municipalityh, Pho Chai District, Roi Et Province**
Student's Name	**:**	**Puntira Sungkamanee**
Department	**:**	**Government**
Advisor	**:**	**PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.)**
Co-Advisor	**:**	**Dr. Jiratas Chitsongswat**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn ..... **Dean of Graduate School**

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn ..... **Chairman**

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

V. Kuttaveero ..... **Advisor**

(PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.))

..... **Co - Advisor**

(Dr. Jiratas Chitsongswat)

S. Chaimusik ..... **Member**

(Asst. (Emeritus) Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

V. Mutugan ..... **Member**

(Assoc. Prof. Viroj Mutugan)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด**
ชื่อนักศึกษา	:	**ภัณฑิรา สังฆะมณี**
สาขาวิชา	:	**รัฐศาสตร์การปกครอง**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**พระมหาวิโรจน์ คุตฺตวีโร (ดร.)**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ดร. จิระทัศน์ ชิตทรงสวัสดิ์**
ปีการศึกษา	:	**๒๕๕๒**

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ๒)เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของคณะกรรมการของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี จำนวน ๘๘ คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t – test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เช่นเดียวกัน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการการประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ควรมีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการชุมชนในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล รองลงมาควรนำปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาล และควรประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามาจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

Thematic Title : **Community Committees' Participation in Carrying Out Tree Year Development Plans : A Case Study of Chai Wari Municipalityh, Pho Chai District, Roi Et Province**

Student's Name : **Puntira Sungkamanee**

Department : **Government**

Advisor : **PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.)**

Co-Advisor : **Dr. Jiratas Chitsongswat**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of thematic paper were as follows : 1) to explore community committees' participation, 2) to compare their participation and 3) to examine their suggestions for drawing up three-year development plans of Tambon Chai Wari Muncipality in Roi Et Province's Pho Chai district. The sampling groups comprised 88 community committees in its authorized area. The instrument used for collecting data was the questionnaire with rating scales. Statistics employed for analyzing data encompassed: percentage, mean, standard deviation and t-test by making use of the ready-made computer programme.

The results of research were found as follows :

The community committees participated in drawing up three-year development plans of Tambon Chai Wari Muncipality in Roi Et Province's Pho Chai district in the overall perspective of four aspects at the middle level. Considering a single aspect, four aspects were also found at the middle level. Those listed in descending order were: operations, decision- making, the reception of interests under the table, and assessment.

The comparative results indicated that difference over their ages and educational background relative to their participation in drawing up three-year development plans of Tambon Chai Wari Muncipality in Roi Et Province's Pho Chai district was the null hypothesis; whereas difference over their ages was strongly correlated with their participation in drawing up the three-year plans as validated by statistical significance at .05, with males exceeding females in number.

Recommendations for participation in drawing up three-year development plans of Tambon Chai Wari Muncipality in Roi Et Province's Pho Chai district were that working allowance should be paid to community committees taking part in drawing up Municipality's development plans. Next, community committees' ongoing problems and requirement should be put in its development plans. And the Municipality should launch public relations exercises and open opportunities to community committees to participate in drawing up its development plans.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

กราบมนัสการขอบพระคุณ อาจารย์พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่เมตตาตรวจสอบแก้ไขรูปแบบ

ขอกราบขอบพระคุณ พ พระมหาวิโรจน์ คุตฺตวีโร (ดร.) และดร.จิระทัศน์ ชิตทรงสวัสดิ์ ที่ท่านทั้งสองกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ประจัญ จันเติบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี และดร.ประพิศ โบราณมูลที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จนทำให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอกราบขอบพระคุณนายกเทศมนตรีตำบลชัยวารี และคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารีทุกท่านที่ให้โอกาสและสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นางสาวพัชราวดี พิมพิลา นักศึกษาปริญญาโท รัฐศาสตร์การปกครองรุ่นที่ ๓ นางนันทชกร ทิพย์พิมานพร และ นายภัทรชัย ภักดีแก้ว พนักงานเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ช่วยแนะความรู้และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณครอบครัวสังฆะมณี และครอบครัวชูศรีเมือง ที่สร้างขวัญกำลังใจ เป็นแรงผลักดันให้สามารถทำวิจัยจนบรรลุผลสำเร็จด้วยดี คุณค่าแห่งงานสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมไว้เพื่อเป็นเครื่องสักการบูชาคุณของพระพุทธศาสนา อันเป็นสถาบันที่ให้โอกาสได้ประกาศเกียรติคุณนี้ พร้อมทั้งบิดามารดา ครูและอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ที่ ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ และให้ปัญญาในการดำเนินชีวิตมา ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ได้ช่วยสนับสนุนเสียสละทั้งกายและแรงใจด้วยดีเสมอมา ขอทุกท่านทั้งหลายเหล่านั้นจงเป็นผู้มีส่วนภาคภูมิใจใน ผลที่เกิดจากความสำเร็จในครั้งนี้ด้วยทุกท่าน

นางภัณฑิรา สังฆะมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๓
๒.๓ โครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๕
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	๒๔
๒.๕ แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล	๓๕
๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	๔๑
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๔
๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๔๘

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย ๕๐
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๕๐
๓.๒ เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ๕๑
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ๕๒
๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ๕๓
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล ๕๔
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล ๕๕
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ๕๖

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๕๘
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๕๘
๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ๕๘
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๕๙
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ๕๙
ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ๖๑
ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ๖๖

บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ๘๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย ๘๔
๕.๒ อภิปรายผล ๘๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ ๙๓
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ๙๓
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ๙๖

บรรณานุกรม ๙๘

ภาคผนวก ๑๐๑

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ๑๐๒
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ๑๐๔
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ๑๐๘
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม ๑๑๐
ภาคผนวก จ แสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ๑๑๖

ประวัติผู้วิจัย ๑๑๘

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๓.๑	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	๕๒
ตารางที่ ๔.๑	แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ	๕๙
ตารางที่ ๔.๒	แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ	๖๐
ตารางที่ ๔.๓	แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา	๖๐
ตารางที่ ๔.๔	แสดงค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม และรายด้าน	๖๑
ตารางที่ ๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ	๖๒
ตารางที่ ๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ	๖๓
ตารางที่ ๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมและรายข้อ	๖๔
ตารางที่ ๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ	๖๕

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ๖๖

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ ๖๖

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ ๖๗

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ ๖๗

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา ๖๘

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ ๖๙

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ ๖๙

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ .๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัด ร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ๗๐

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ ๗๐

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๑

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๑

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ ๗๒

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ ๗๒

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ ๗๓

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ ๗๓

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด การรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๔

ตารางที่๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๔

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามเพศ ๗๕

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามเพศ ๗๕

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามอายุ ๗๖

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบล ชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามอายุ ๗๖

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผลจำแนกตามระดับการศึกษา ๗๗

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา ๗๗

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ ๗๘

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ ๗๘

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านจำแนกตามอายุ ๗๙

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามอายุ ๗๙

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๐

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๐

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบและไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ๘๑

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจโดยรวมและรายด้าน ๘๒

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน ๘๒

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมและรายด้าน ๘๓

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน ๘๓

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภูมิที่ ๒.๑ โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๘
แผนภูมิที่ ๒.๒ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ๔๕

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๐)ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมิเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทหน้าที่อื่นออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐(๔) และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๕๒ กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ ของรายได้ของรัฐทั้งหมดภายในปี ๒๕๔๔ และไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ ของรายได้ของรัฐทั้งหมดภายในปี ๒๕๔๙ จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด*

การวางแผนจึงถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดหมายดังกล่าว โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่ง

---

*คณะกรรมการกระจายอำนาจ, **คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

ที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตามและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงานโครงการนั้นจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและภาคประชาคม[๒]

เทศบาลตำบลชัยวารี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานเทศบาล ตราเทศบัญญัติและหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เดิมทีเทศบาลตำบลชัยวารีเป็นเทศบาลที่มีการเจริญเติบโตไม่มากนัก ประชากรในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่มากจึงไม่ค่อยประสบปัญหาในการบริหารงานของเทศบาล การวางแผนพัฒนาเทศบาลเท่าที่ผ่านมาในอดีตนั้น เป็นการจัดทำแผนฝ่ายเดียวและเป็นการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ จึงทำให้แผนพัฒนาเทศบาลที่เทศบาลจัดทำขึ้นนั้นไม่ประสบความสำเร็จและสนองตอบความต้องการของประชาชนในเทศบาลได้

แผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาท้องถิ่น ที่จะช่วยท้องถิ่นในการวิเคราะห์ปัญหาและสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ซึ่งแผนพัฒนาที่ได้จะเป็นแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชนและประชาชนจะได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนานั้นอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปให้ผู้บริหารปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน และเพื่อให้ท้องถิ่นอื่น ๆ นำไปเป็นแนวทางในการบริหารงาน ให้เกิดความเหมาะสมและสนองตอบความต้องการของประชาในท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

---

[๒]กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๗), หน้า ๓-๔.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ของคณะกรรมการชุมชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน

๑.๓.๒ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน

๑.๓.๓ คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๑๓ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการตัดสินใจ ๒) ด้านการดำเนินงาน ๓) ด้านการรับผลประโยชน์ และ ๔) ด้านการประเมินผล

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๒ ทำให้ทราบการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน

๑.๕.๓ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕-๒๕๕๔) ของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัด

๑.๕.๔ สามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางพัฒนาของผู้บริหาร เพื่อนำมาปรับแผนการให้บริการแก่ประชาชนได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้าไปร่วมดำเนินการหรือเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในชุมชนนั้นเป็นผู้ตระหนักถึงปัญหาความต้องการในชุมชนตนเองเป็นอย่างดี สามารถกำหนดปัญหาแนวทางการแก้ไขและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง ความถี่ในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยแยกออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

รูปแบบการมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบที่ประชาชนได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด คือร่วมในการประชุม ร่วมสัมภาษณ์ ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมให้ข้อมูล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงานของแผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการ

ต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์แก่โครงการใดบ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมได้รับความสะดวกสบายจากการร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เช่น มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการดำเนินงานมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สะดวกสบาย ในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆได้

เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลชัยวารี ซึ่งเป็นองค์กรบริหารรูปแบบหนึ่งของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารีที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเป็นปกติและต่อเนื่อง โดยเหตุที่อยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันหรือมีอาชีพเดียวกัน หรือประกอบกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีวัฒนธรรมความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน

คณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

ประชาชน หมายถึง ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนา

ข้อเสนอแนะ หมายถึง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลสามปี เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

แผนพัฒนาเทศบาล หมายถึง แผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

แผนพัฒนาเทศบาลสามปี หมายถึง แผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นเอกสารที่รวบรวมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ในการพัฒนาเทศบาล ช่วงระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ๑) อายุไม่เกิน ๓๕ ปี และ ๒) อายุเกิน ๓๕ ปี

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับ แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ๑) การศึกษาระดับประถมศึกษา และ ๒)การศึกษาระดับสูงกว่าระดับประถมศึกษา

บทที่ ๒
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

๒.๑ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๓ โครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

๒.๕ แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

๒.๗ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๑.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

อำนาจ อนันตชัย ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม ๔ ทฤษฎี คือ

๑) ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้งให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของตน ตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของมาสโลว์ (Abraham Maslow) ซึ่งมีทั้งหมดห้าระดับ คือ ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการจะมีเกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการความสำเร็จของตน

๒) ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือการสร้างความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึงความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัว พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น

๓) ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวม กลุ่มคน จูงใจให้คนไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่าผู้นำปฏิฐาน ผู้นำ พลวัต คือ เคลื่อนไหวนำทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำทางไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative Leader)

๔) ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ง่าย เพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการบริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับ ก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย*

๒.๑.๒ ความหมายของการมีส่วนร่วม

คำว่า "การมีส่วนร่วม" (Participant) มีการให้ความหมายไว้มาก และมีหลายมิติ หลายเหตุการณ์ จึงต้องพิจารณาเฉพาะกรณี ๆ ไป

การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีอิทธิพล และมีส่วนร่วมในการริเริ่มการพัฒนาและการตัดสินใจที่มีผลต่อทรัพยากรทั้งหลาย และมีผลต่อเขาทั้งหลาย

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจ หรือโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการ ซึ่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชนในชุมชนนั้น การทำความเข้าใจถึงผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาที่ส่วนราชการจะดำเนินการ และการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และรัฐต้องรับฟังและแก้ไขปัญหาจนประชาชนเกิดความพึงพอใจและมีส่วนร่วมในการผลักดันในภารกิจหรือโครงการนั้นเกิดผลสำเร็จ เพราะเห็นว่าจะเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

---

*อำนาจ อนันตชัย, **การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : วิคตอรี่ เพาเวอร์พอยท์ ที, ๒๕๒๗), หน้า ๑๒๖-๑๓๐.

๒) ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นมีบางเรื่องบางอย่างที่ทำเองไม่ได้ แล้วก็พัฒนาชุมชน และสังคมด้วยตัวเองทั้งหมดก็ไม่ได้ด้วย ดังนั้น การพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนก็เลยต้องมุ่งเน้นที่การสร้างศักยภาพของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างศักยภาพของประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในที่นี้ ไม่ได้หมายความถึงประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ซึ่งโดยสรุปมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประชาชน และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) สังเกต และให้ความสนใจกับปัญหาท้องถิ่น

๒) สร้างความสนใจร่วมของประชาชนในท้องถิ่นโดยรวบรวมแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชน และสังคมของตนเองมาจากความสนใจของแต่ละคน

๓) ดำเนินการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจข้อดี-ข้อเสีย จุดแข็ง-จุดอ่อนของชุมชนของตน

๔) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น

๕) จัดทำแผนพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของชุมชน

๖) กำหนดกิจกรรมและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้

๗) กระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจในการพัฒนาชุมชน หรือสังคมของตนในขณะ ที่ดำเนินกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เมื่อกิจกรรมสิ้นสุด

ถ้าเราทำตามขั้นตอนเหล่านี้ ก็จะช่วยสร้าง หรือเพิ่มความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชน ศักยภาพ ความเข้มแข็งในด้านการบริหารนี้ เกิดขึ้นได้จากการสนับสนุนร่วมกันของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้น การร่วมมือสนับสนุนนี้จึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนาท้องถิ่น และสังคมของพวกเรา[๒]

---

[๒]ธนา ยันตรโกวิท และคนอื่น ๆ, **ถามแยกชาวบ้าน**, (กรุงเทพมหานคร : ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น, ๒๕๕๐), หน้า ๕-๗.

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

๑) ในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร

๒) ในการกระทำโดยสมัครใจเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการ[๓]

ชูวงศ์ ฉายะบุตร กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความหมายไปถึงการให้ความร่วมมือ ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมือง นั่นคือการมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล การให้ความสนับสนุนเป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหาในการปกครอง และการบริหาร การให้ความร่วมมือในการเสียภาษีก็เป็นอีกทางหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดปัญหาจนกลายเป็นประเด็นทางการเมืองต่อไป[๔]

จากความหมายของการมีส่วนร่วมข้างต้นสรุปได้ว่า ในการพัฒนาชุมชน และสังคมในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนก็จะประกอบไปด้วยสามสิ่งหลัก คือ

๑) ความคิดริเริ่มของประชาชนในท้องถิ่น

๒) ความรับผิดชอบ

๓) ความรู้สึกเป็นเจ้าของในการดำเนินโครงการ

๒.๑.๓ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

๑) ช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจให้ดีขึ้น โดยสามารถช่วยคาดเดาถึงความกังวลของสาธารณชนและค่านิยมทั้งหลายของเขา มีการช่วยกันระบุ ค้นหาปัญหาได้ดีกว่า มีการพิจารณาทางเลือกในการพัฒนาอย่างเต็มที่จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างความเข้าใจให้ดีขึ้นว่าทำไมสิ่งที่เกิดขึ้น จึงเป็นอย่างที่เป็นอยู่

๒) ช่วยลดค่าใช้จ่ายและความล่าช้าในการปฏิบัติ ซึ่งหากให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นก็จะช่วยลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ภายหลัง ก็จะเห็นได้ว่าเป็นการช่วยลดความล่าช้า ลดค่าใช้จ่ายได้ ถ้ามองกันในระยะยาวไม่ต้องทบทวนหรือมีความขัดแย้งในผลของการตัดสินใจที่ไม่มีใครมาร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ทันที เกิดการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่ม

---

[๓]เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, "การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง", ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, ๒๕๕๑, (อัดสำเนา).

[๔]ชูวงศ์ ฉายะบุตร, **การปกครองท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : พิมเณศพริ้นติ้ง, ๒๕๓๙), หน้า ๓๖.

๓) นำไปสู่การปฏิบัติได้ง่ายขึ้น โดยที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในการตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ จึงยากที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามการตัดสินใจของตัวเอง คนที่มาร่วมตัดสินใจก็ต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นถูกนำไปปฏิบัติ ยิ่งไปกว่านั้นก็จะเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะช่วยปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง

๔) ส่งเสริมให้โครงการที่นำไปปฏิบัติมีความยั่งยืน สืบเนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แล้วนำการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เมื่อเกิดผลสำเร็จขึ้น ผู้มีส่วนร่วมก็จะเกิด ความภาคภูมิใจว่าตนเองก็มีส่วนในความสำเร็จนั้น ๆ ก็จะปฏิบัติต่อไปเรื่อย ๆ และขยายผลแห่งความสำเร็จของงานนั้น ๆ ไปในอนาคต

๕) หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าอย่างรุนแรง ซึ่งการที่ได้ร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ก็จะช่วยลดความรู้สึกต่อต้าน เพราะได้แสดงออกถึงความต้องการของตนหรือของกลุ่มออกไปส่วนหนึ่งแล้ว แต่ถ้าหากต่างคนต่างนิ่งเงียบ เมื่อเกิดกรณีขัดแย้ง ความเป็นปฏิปักษ์ก็จะเกิดขึ้นลึก ๆ ในใจอย่างเงียบ ๆ และก็จะสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนสุดท้ายก็จะระเบิดออกมาต้องให้แตกหักกันไป แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกเรื่องจะแก้ไขได้โดยการมีส่วนร่วมเพียงอย่างเดียว ยังต้องอาศัยความมีเหตุมีผลรับฟังความคิดของผู้อื่นเข้าร่วมด้วย

๖) ความเสี่ยงลดลง เนื่องจากการได้แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลเพิ่มเติม

๗) เป็นการพัฒนาประชาสังคม โดยทำให้กลุ่มประชาสังคม ได้ทำงานของกระบวนการประชาสังคม เป็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่ลึกซึ้งที่สุด โดยผู้มีส่วนร่วมจะได้เรียนรู้ และซึมซาบ ถึงกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างค่อยเป็นค่อยไป พัฒนากระบวนการตัดสินใจโดยองค์กรว่าควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจอย่างนั้น นอกจากนี้เมื่อประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีสาธารณะแล้ว ก็จะเป็นการฝึกประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

สรุปคือโครงการที่ดีที่ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ก็คือโครงการที่ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกกระบวนการ และผลงานหรือผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะต้องคงอยู่ยั่งยืน[๕]

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตามการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้นการมีส่วนร่วมในความหมายนี้จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้น ถึงขั้นเป็นตัวนำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

---

[๕] ธนา ยันตรโกวิท และคนอื่น ๆ, **สามแยกชาวบ้าน**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๔-๑๖.

การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา แต่กลายเป็นผู้กระทำในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการเข้าสู่ภาวะทันสมัย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการปฏิบัติตามนโยบายของตนเอง

๒.๑.๔ ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้สี่ขั้นตอน คือ

๑) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

๒) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม

๓) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน

๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน[๖]

๒.๑.๕ ระดับของการมีส่วนร่วม

๑) ตัดสินใจเอง คือ การจัดการตนเอง ประชามติ

๒) ร่วมตัดสินใจ คือ การเจรจาต่อรอง ร่วมเป็นกรรมการภาคีที่มีอำนาจตัดสินใจ

๓) ร่วมปรึกษาหารือ คือ คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วม ประชาพิจารณ์ คณะที่ปรึกษา การรับฟังความคิดเห็นทางเทคนิค (Technical Hearing)

๔) ร่วมระดมทรัพยากร คือ การออกแรงงาน ออกเงิน ออกวัสดุสิ่งของ

๕) ร่วมให้ข้อมูล และร่วมแสดงความคิดเห็น คือ การสัมมนา กลุ่มศึกษา เสวนา ร่วมประชุมจัดประชุมชาวบ้าน แทรกวาระการประชุม โพล เว็บไซต์ สายด่วนสายตรง ตู้ไปรษณีย์รับฟังความคิดเห็น

๖) ร่วมรับทราบข้อมูลข่าวสาร คือ แถลงข่าว แผ่นพับ จดหมายข่าว วีดิทัศน์ จดหมายเวียน บอร์ด บรรยาย อภิปราย หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สำรวจความคิดเห็น ข้อเรียกร้อง คำร้องเรียน ประชุม ทัศนศึกษาและเยี่ยมชมโครงการ[๗]

๒.๑.๖ รูปแบบการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen & Uphoff) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็นสี่รูปแบบ คือ

---

[๖]เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๔), หน้า ๒๗๒-๒๗๓.

[๗]ธนา ยันตรโกวิท และคนอื่น ๆ, **สามแยกชาวบ้าน**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๙.

๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-Making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป [๙]

ดังนั้นการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือ การทำงานร่วมกัน ไม่ว่าของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้าร่วมรับผิดชอบ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ จากการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของทั้งสี่ด้านของโคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen & Uphoff) ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นหลักในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่แต่ละท้องถิ่น เพื่อรองรับการบริหารราชการแบบกระจายอำนาจ เพราะการบริหารประเทศในระบอบประชาธิปไตย ต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองเพื่อพัฒนาชุมชนในแต่ละท้องถิ่นให้มีความมั่นคง ก้าวหน้า และยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญ มีอิสระในการคิด มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ได้มีอธิปไตยในตัวเอง เพราะยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางตามวิธีที่เหมาะสม ชุมชนใดจะพัฒนาไปมากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของท้องถิ่นนั้น รวมกับ การร่วมแรงร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

---

[๙]Cohen & Uphoff, **Cognitive, Affective, and Behavioral Components of Attitudes**, อ้างใน อนุวงศ์ ชาบุตร, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวม : ศึกษาเฉพาะกรณีผังเมืองรวมเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี", **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๓, หน้า ๑๒.

จึงต้องมีความเข้มแข็ง การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง และมั่งคั่งให้แก่ประเทศชาติและประชาชน

ประทาน คงฤทธิศึกษากร กล่าวว่า "การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้" [๙]

อุทัย หิรัญโต นิยามว่า "การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะ การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น" [๑๐]

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์การที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้น

๒.๒.๑ ลักษณะพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑) เป็นนิติบุคคล ก็คือการมีอำนาจตามกฎหมายที่จะไปติดต่อ ผูกพันกันทางกฎหมาย ได้ด้วยตนเอง เช่น สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้เอง โดยไม่ต้องผ่านส่วนกลาง

๒) มีอำนาจนิติบัญญัติ สามารถออกกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้ในท้องถิ่นตนได้ เช่น การออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ

๓) มีพื้นที่และประชาชนในความรับผิดชอบดูแล

---

[๙]ประทาน คงฤทธิศึกษากร, **การปกครองท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร:โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖), หน้า ๘.

[๑๐]อุทัย หิรัญโต, **การปกครองท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร:โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๒๔.

๔) มีเจ้าหน้าที่ และงบประมาณบริหารของตนเอง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งตามพื้นที่การบริหารงานสี่รูปแบบ คือ

๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นรูปแบบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ในการพัฒนาเท่ากับเขตจังหวัด ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขและวิวัฒนาการตามลำดับ โดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ มีลักษณะเป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัด แต่ไม่เกิดความโดดเด่นในการทำงานมากนัก ก็เลยเกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทสภาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพโดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ในปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๗๕ แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะที่มีลักษณะเป็นโครงการใหญ่ ๆ มีความคาบเกี่ยวระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ แห่งขึ้นไป หรือเป็นโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก่าแก่ที่สุด เพราะเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยโดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้เรียนรู้ และทดลองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Democracy) พระองค์ทรงเห็นว่า “มันเป็นการดีแก่ประชาชนอย่างแท้จริงที่เขาจะเริ่มต้นด้วยการควบคุมกิจการท้องถิ่น ก่อนที่พวกเขาพยายามที่จะควบคุมกิจการของรัฐโดยผ่านทางรัฐสภา” และในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ มีการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลหลายแห่ง จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลทั้งหมด ตาม พรบ. เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันได้แบ่งเทศบาล เป็นสามประเภท คือ

ก. เทศบาลนคร เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป และราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ข. เทศบาลเมือง ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบ แต่สำหรับท้องถิ่นที่มิใช่ที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด จะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้ จะต้องมีพลเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป และราษฎรอาศัยอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คน ต่อตารางกิโลเมตร

ค. เทศบาลตำบล เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองหนาแน่นพอสมควร มีรายได้เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด ในทางปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเจริญก้าวหน้า มีรายได้

๓) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี แต่ปัจจุบันนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีรายได้เป็นร้อยล้านบาท ที่มีรายได้น้อยเป็นหลักล้านทั้งสิ้น องค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็นสามขนาด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเฉพาะพื้นที่ [๑๑]

ลักษณะของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็นสองฝ่าย ดังนี้

๑) ฝ่ายบริหาร มีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการบริหารงานทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนควบคุมบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะหัวหน้าพนักงาน/ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง

๒) ฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง และมีประธานสภาท้องถิ่นที่มาจากการคัดเลือกจากสมาชิกกันเองในสภาฯ มีหน้าที่ในการพิจารณากลั่นกรองข้อบัญญัติท้องถิ่น (กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ) เช่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุข นอกจากนั้นยังมีหน้าที่สนับสนุนหรือตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหารด้วย เช่น การเป็นตัวแทนของประชาชนในการนำเสนอปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งการยื่นกระทู้สอบถามการทำงานของฝ่ายบริหารเหมือนกับสภาระดับชาติ

จึงเห็นได้ว่า ทั้งสองฝ่าย มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต่างกัน เหมือนดานที่คอยถ่วงดุลซึ่งกันและกันดังแผนภูมิที่ ๒.๑ [๑๒]

---

[๑๑] ธนา ยันตรโกวิท และคนอื่น ๆ, **สามแยกชาวบ้าน**, อ้างแล้ว, หน้า ๒๕-๒๙.

[๑๒] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕-๓๖.

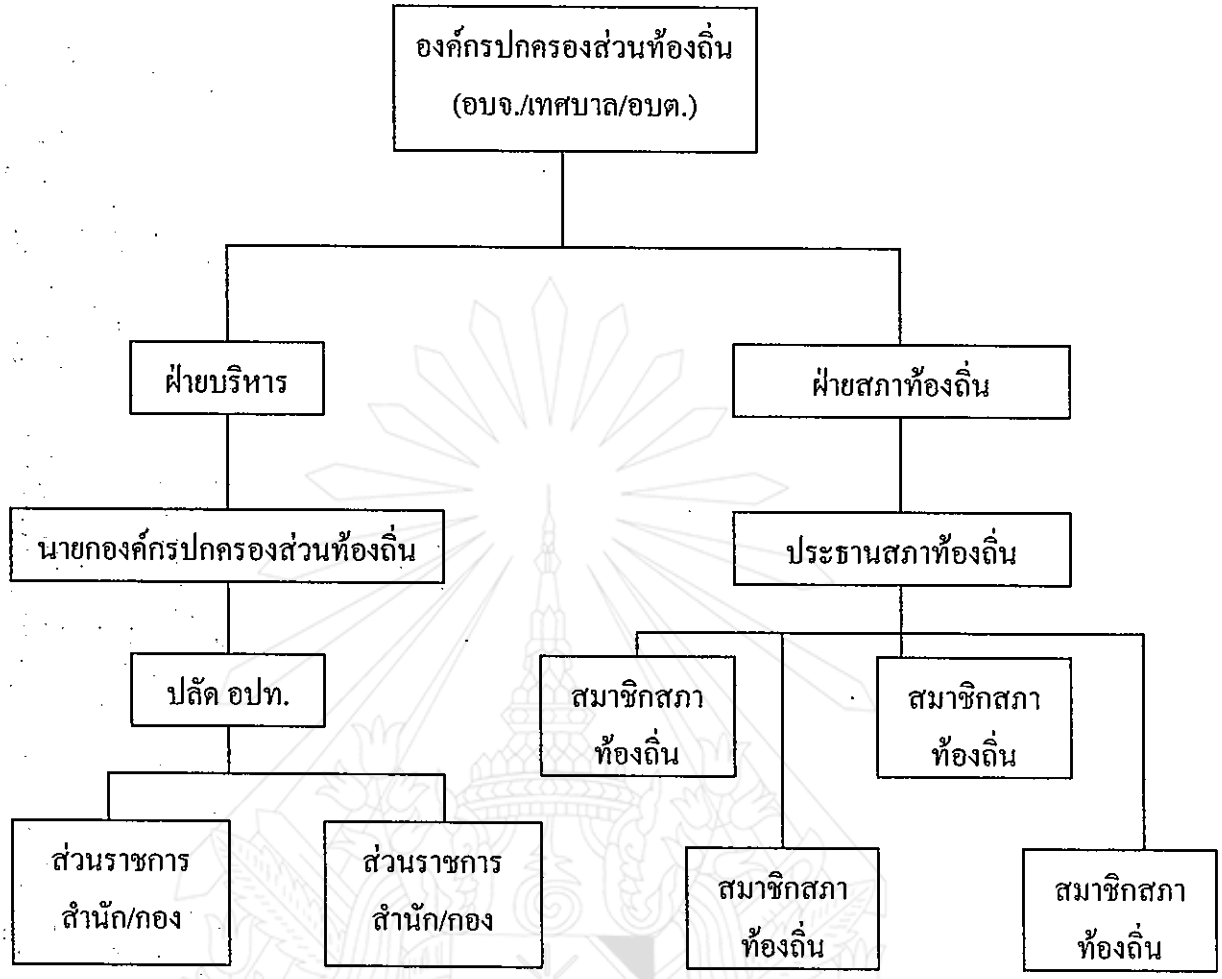

แผนภูมิที่ ๒.๑ โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลพยายามกระจายอำนาจ และให้ความอิสระในการบริหารตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินการคลัง การบริหารงานบุคคล อีกทั้งการวางนโยบายต่างๆ ซึ่งเป็นการนำไปสู่การวางแผนพัฒนา ส่งเสริมแนวความคิดประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตนเอง ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำจะสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติงานในหน้าที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งจากประสบการในการทำงานที่ผ่านมาประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้ามาบริหารจัดการ ส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและผู้บริหารเทศบาลดำเนินการเองทั้งสิ้น จึงเกิดปัญหา แผนงาน/โครงการที่ดำเนินการไม่สนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงนำมาวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปให้ผู้บริหารปรับใช้ในการบริหารจัดการใน

องค์กร และเป็นสารสนเทศให้หน่วยงานอื่นนำไปปรับใช้ในการบริหารงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด

๒.๓ โครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงสร้างของเทศบาลมีองค์ประกอบ ๒ ส่วน คือฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร

๑. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่สภาเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ มีอำนาจหน้าที่ในการตรา แก้ไข เปลี่ยนแปลง พิจารณาอนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราว หรือยกเลิกเทศบัญญัติ (มาตรา ๖๐ มาตรา๖๑ ทวิ และมาตราที่ ๖๒ และมาตราที่ ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการประชุมสภาเทศบาล)

๑.๒ การตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (มาตราที่ ๖๒ ทวิ มาตราที่ ๖๒ ตรี และมาตราที่ ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการประชุมสภาเทศบาล)

๑.๓ การให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาร่างแผนพัฒนาเทศบาลห้าปี และให้ความเห็นชอบในการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการในแผนพัฒนาเทศบาล (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ๓๐ ข้อ๓๒ ข้อ๓๙ และ ข้อ๔๐)

๒. ฝ่ายบริหาร มีนายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานลูกจ้างเทศบาล การแบ่งส่วนราชการของเทศบาลประกอบด้วย

๒.๑ สำนักปลัดเทศบาล

๒.๒ ส่วนราชการอื่น ตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นให้เป็นไปตามนายกเทศมนตรีประกาศโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทยให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย การบริหารบุคคลของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๘ วิสติ* อำนาจหน้าที่ในการสั่งการหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกเทศมนตรีให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกเทศมนตรีตามลำดับที่นายกเทศมนตรีจัดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกเทศมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดเทศบาลเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกเทศมนตรีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือคำสั่งนั้นหรือคำสั่งคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกเทศมนตรีอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือโดยให้รองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีก็ได้แต่ถ้ามอบให้ปลัดเทศบาลหรือรองปลัดเทศบาลปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

การปฏิบัติราชการแทนนายกเทศมนตรีตามวรรคสาม ต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่นายกเทศมนตรีกำหนดไว้

มาตรา ๔๘ เอกวิสติ*ในการปฏิบัติหน้าที่ให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีและพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา(พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖)

หน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลมีหน้าที่ ๒ ประเภท คือหน้าที่ต้องทำและหน้าที่อาจจัดทำในเขตเทศบาลซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของเทศบาลดังนี้

หน้าที่ของเทศบาล แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๑๐ ประการ ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล คือ

๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

๒) การสาธารณสุข ได้แก่ การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล การให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ ทางระบายน้ำ สถานที่รักษาคนเจ็บไข้ สุสาน และฌาปนสถาน การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและของท้องถิ่นทั่วไป และจัดให้มีและบำรุงกิจการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

๓) การคมนาคมขนส่ง ได้แก่ การให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม

๔) การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ การให้มีไฟฟ้าประปา น้ำสะอาด ตลาด โรงฆ่าสัตว์ โรงรับจำนำและสถานสินเชื่อท้องถิ่น การดับเพลิงและการป้องกันและระงับสาธารณภัย

๕) การศึกษา ได้แก่ การจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา การศึกษาภาคบังคับ

๖) การสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ การให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

๗) การบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากิจของราษฎร

๘) การสันทนาการ ได้แก่ การจัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะสวนสัตว์ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่สำหรับการกีฬา

๙) เทศพาณิชย์

๑๐) หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล เช่น งานทะเบียนตามพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๔๙๙ งานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๐๕ งานจัดทำโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๙/ว.๑๑๙๕ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๒ เป็นต้น[๓๓]

โครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

๑. เทศบาล โครงสร้างองค์กรของเทศบาลได้ใช้รูปแบบของระบบรัฐสภาเป็นหลัก โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น ๒ ส่วน คือ สภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร

๑) สภาเทศบาล

เป็นฝ่ายที่คอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหารตามหลักการถ่วงดุลอำนาจของระบบรัฐสภา สภาเทศบาลนี้จะประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนซึ่งอยู่ในวาระคราวละ ๔ ปี โดยจำนวนของสมาชิกสภาเทศบาลนี้จะขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล คือ

- สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกทั้งหมด ๑๒ คน
- สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกทั้งหมด ๑๘ คน
- สภาเทศบาลนคร มีสมาชิกทั้งหมด ๒๔ คน

สภาเทศบาลจะมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน โดยจะเลือกมาจากสมาชิกตามมติสภาเทศบาล ประธานสภามีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมเทศบาล และควบคุมบังคับบัญชารักษาความสงบ รวมทั้งเป็นตัวแทนของสภาเทศบาลในกิจการภายนอก

๒) คณะเทศมนตรี หรือนายกเทศมนตรี

๒.๑) สำหรับคณะเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๘๖ (รวมทั้งที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ.๒๕๔๒) ได้กำหนดให้คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรี ๑ คน มา

---

[๓๓]เดชา ใจกลาง, **การเมืองและการปกครองท้องถิ่น**, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๔.

จากสมาชิกสภาเทศบาลตามความเห็นชอบของสภาเทศบาล และเทศมนตรีอื่น ๆ ตามจำนวนที่กฎหมายระบุ ดังนี้

- เทศบาลตำบล มีเทศมนตรี จำนวน ๒ คน
- เทศบาลเมือง มีเทศมนตรี จำนวน ๒ คน แต่ในกรณีที่เทศบาลเมืองแห่งใด มีรายได้จัดเก็บตั้งแต่ ๒๐ ล้านขึ้นไปให้มีเทศมนตรีได้อีก ๑ คน
- เทศบาลนคร มีเทศมนตรี จำนวน ๔ คน

นอกจากคณะเทศมนตรีแล้ว ในฝ่ายบริหารก็ยังมีพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจ ประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาในเบื้องต้น

๒.๒)ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยในมาตรา ๑๔ กำหนดว่าเทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่ง โดยการทำประชามติสอบถามประชาชนว่าจะใช้รูปแบบการบริหารในรูปคณะเทศมนตรี หรือรูปแบบนายกเทศมนตรีให้บังคับใช้กับเทศบาลทุกแห่งนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ในมาตรา ๒๑ (๑) กำหนดให้เทศบาลเมืองและเทศบาลนครที่หมดวาระหรือมีการยุบสภาหลังกฎหมายเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ นี้บังคับใช้ ให้เทศบาลเมืองหรือนครนั้นมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีได้เลย โดยไม่ต้องทำประชามติแต่ให้มีการทำประชามติหลังจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรีไปแล้ว ส่วนเทศบาลตำบลยังต้องรอไปจนถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่นเดิม

นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนมีวาระ ๔ ปีนับจากวันเลือกตั้ง และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้ง รองนายกเทศมนตรีได้ตามจำนวน ดังนี้

- สภาเทศบาลตำบล แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๒ คน
- สภาเทศบาลเมือง แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๓ คน
- สภาเทศบาลนคร แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๔ คน

๒. องค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ เกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๓) และ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๔) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายใหม่นี้ มีลักษณะคล้ายกับเทศบาลที่มีทั้งฝ่ายนิติ

บัญญัติ คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายบริหาร คือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ ๒ คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี ๑ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก ๖ คน และองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี ๒ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ ๓ คน มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี (เดิมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ ๒ คน แต่อย่างไรก็ดีใน ๔ ปี นับตั้งแต่กฎหมายนี้บังคับใช้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สามารถสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วให้พ้นจากตำแหน่งเดิมโดยอัตโนมัติ)

นอกจากนี้สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งเลือกมาจากสมาชิกสภาตามมติของสภา มีวาระจนครบอายุสภาหรือมีการยุบสภา ประธานสภานี้มีหน้าที่ในการดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

- พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับรายจ่ายเพิ่มเติม

- ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒) คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒ คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกจากสมาชิกสภาแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

- บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

- จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเห็นชอบ

- รายงานผลปฏิบัติงานและการใช้จ่ายให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

- ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย[๑๔]

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานเทศบาล ตราเทศบัญญัติและหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดในการบริหารงานของเทศบาล การวางแผนพัฒนาเทศบาลเป็นอำนาจหน้าที่และภารกิจอย่างหนึ่งที่เทศบาลต้องจัดทำเท่าที่ผ่านมาในอดีตนั้น เป็นการจัดทำแผนฝ่ายเดียวและเป็นการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ เพื่อให้สนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่น

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

การกำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด

การวางแผน (Planning) เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการวางแผนพัฒนา โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในช่วงเวลาที่กำหนด มีการมีการควบคุมติดตามและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผนแผนงาน โครงการนั้น จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและภาคประชาคม[๑๕]

---

[๑๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘๓.

[๑๕] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๘), หน้า ๓-๔.

ทินพันธุ์ นาคะตะ กล่าวว่า "การวางแผนเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ คือ ประการแรก การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งการประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ประการที่สอง การแปลงเป้าหมายต่าง ๆ ของนโยบายและกลยุทธการพัฒนาเป็นแผนงานและโครงการ ประการที่สาม การกำหนดและปรับปรุง ลำดับความสำคัญของการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจและทรัพยากรทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป และประการที่สี่ การเตรียมพิจารณาวิเคราะห์ ติดตามประเมินโครงการต่าง ๆ ที่จะนำแผนพัฒนาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ"[๑๖]

จีระพรรณ กาญจนะจิตรา กล่าวไว้ว่า "การวางแผน" คือ "กระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน และกำหนดวิธีทางสำหรับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น หรืออาจจะกล่าวรวมสั้น ๆ ว่าการวางแผน คือ การตระเตรียมการล่วงหน้าสำหรับการปฏิบัติ"[๑๗]

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อให้ทราบทิศทางและความต้องการพัฒนาในอนาคต โดยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้กำหนดให้ประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ การติดตามประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการวางแผนของท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาถูกนำไปปฏิบัติได้จริง จำเป็นต้องจัดทำแผนงบประมาณระยะ ๓ ปี ที่ยึดผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายของการทำงาน และมีลักษณะการจัดทำที่มีความต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นแผนก้าวหน้า เพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนานั้นๆในทุก ๆระยะ ๓ ปี

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น หรืออาจกล่าวรวมรวมสั้น ๆ ว่าการวางแผน คือ การตระเตรียมการล่วงหน้าสำหรับการปฏิบัติ

หลักการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดวิธีการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ แต่หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้มีการกำหนด

---

[๑๖]ทินพันธุ์ นาคะตะ, **การพัฒนาองค์การและการวางแผน : กรณีศึกษาต่าง ๆ**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๔๔.

[๑๗]จีระพรรณ กาญจนะจิตรา, **การพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘), หน้า ๑๐๑.

กระบวนการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ บัญญัติให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว ยังมีอำนาจและหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ดังนั้น อำนาจในการออกระเบียบปฏิบัติจึงแยกเป็น ๒ ส่วน

๑) กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒) คณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการประสานแผน

ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๘ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะใช้ควบคู่กับระเบียบ ว่าด้วยการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้กำหนดความเชื่อมโยงในการทำงานไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๖[๙]

ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

๒. แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด

---

[๙]กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๘), หน้า ๓.

แผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่อง และเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี[๑๙]

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณประจำปี

๒) เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) เป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ[๒๐]

องค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการพัฒนาเมืองพัทยา คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง[๒๑]

จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๗ คน ประกอบด้วย

๑) ภาค อปท. ๘-๑๐ คน (ผู้บริหารท้องถิ่น,รองนายกฯ ทุกคน,สมาชิกสภาที่สภาคัดเลือก ๓ คน, ปลัด อปท.,หน.ส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน)

๒) ภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ ไม่น้อยกว่า ๓ คน (ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก)

๓) ภาคประชาชน ๖ - ๙ คน (ประชาคมเลือกกันเอง ๓–๖ คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก ๓ คน)

มีอำนาจหน้าที่

(๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา

(๓) พิจารณาร่างแผนพัฒนา และร่างแผนการดำเนินงาน

---

[๑๙]กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักท้องถิ่น, ๒๕๔๘), หน้า ๑๓.

[๒๐]เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗-๗๓.

[๒๑]เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑.

(๔) ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน (กรณีมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำหรือร่วมจัดทำ)

(๕) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงาน

(๗) จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบการจัดทำแผนตามความต้องการของประชาชน

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง[๒๒]

จำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน ประกอบด้วย

๑) ภาค อปท. ไม่น้อยกว่า ๔ คน(ปลัด อปท.,หน.ส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน,จนท.วิเคราะห์ฯ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย)

๒) ภาคประชาชน ๓ คน (ประชาคมเลือกกันเอง)

มีหน้าที่

(๑) จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด

(๒) จัดทำร่างแผนการดำเนินงาน

(๓) จัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน (กรณีมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำหรือร่วมจัดทำ)

แนวทางการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

ในขณะที่ระเบียบ ว่าด้วยการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ประกาศใช้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

คณะกรรมการฯ มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

---

[๒๒]เรื่องเดียวกัน.

มีอำนาจหน้าที่

(๑) จัดทำ/ทบทวนกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

(๒) กำหนดขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) บูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของจังหวัด และพิจารณาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำไปบรรจุไว้ในร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่

(๔) จัดทำบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

(๕) แจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ

๒. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ

ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการฯ โดยประธานกรรมการให้มาจากการคัดเลือกกันเองของผู้บริหารท้องถิ่นในเขตอำเภอ เลขานุการให้มาจากปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอที่ประธานกรรมการคัดเลือก

มีอำนาจหน้าที่

(๑) บูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของอำเภอ

(๒) จัดทำบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

(๓) แจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทราบ

๑. การประสานด้านนโยบาย

กำหนดให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด จัดทำ/ทบทวน "กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด" เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และกำหนดขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อพิจารณา ดังนี้

๑) ในการจัดทำ/ทบทวนกรอบยุทธศาสตร์ฯ นอกจากจะนำยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด มาเป็นแนวทางการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ฯ แล้ว ควรจะต้องพิจารณาถึงภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานใดบ้างที่

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยพิจารณาจาก พ.ร.บ.อบจ./เทศบาล/อบต. พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูล กชช. 2ค ค่าชี้วัดเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีชี้วัด การพัฒนาเมืองและชุมชนน่าอยู่ ฯลฯ

การกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนั้น จะเป็นการแสดงถึงจุดเน้นของการพัฒนาที่ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนหรือปฏิบัติให้เกิดผล

๒) การกำหนดขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาประการหนึ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดทำและประสานแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมาคือ ความชัดเจนเกี่ยวกับคำว่า "โครงการที่เกินศักยภาพ" จึงปรากฏว่ามีการเสนอโครงการที่เกินศักยภาพเป็นจำนวนมาก โดยไม่ได้มีการพิจารณากลั่นกรองหรือจัดลำดับความสำคัญ ทำให้การเสนอบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติว่า ในการประชุมเพื่อพิจารณากรอบยุทธศาสตร์ฯ ก็ให้กำหนดขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพไว้เป็นแนวทางให้เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมีกรอบโครงการเกินที่ศักยภาพฯ ที่ชัดเจน เช่น อาจกำหนดว่า โครงการที่เกินศักยภาพ ประเภท ถนน ได้แก่ ถนนชนิดใด มีวงเงินก่อสร้างมากกว่าเท่าใดขึ้นไป มีผู้ได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจกำหนดประเภทของโครงการที่เกินศักยภาพไว้หลายประเภทก็ได้ตามความจำเป็น มีหลักการพิจารณา ดังนี้

- ภารกิจบริการพื้นฐานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ/อาจจัดทำเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีคุณภาพชีวิตเท่าเทียมกัน
- ขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมาย (พ.ร.บ.อบจ. / พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ฯลฯ)
- กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
- เป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด
- เป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. การประสานการปฏิบัติ

๑) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับกรอบยุทธศาสตร์ฯ และขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพฯ แล้ว ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา ตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

๒) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นในเขตอำเภอเสนอโครงการเฉพาะที่เกินศักยภาพฯ ซึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพฯ เสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ

๓) คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ พิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของอำเภอ ให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากยังเกินศักยภาพในระดับอำเภอให้จัดทำเป็น "บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ" เสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด พร้อมแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทราบ

ในขั้นตอนนี้ ให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอในการพิจารณาให้คำนึงถึงสภาพของปัญหา ความต้องการของประชาชน ความจำเป็นเร่งด่วน เป็นต้น

๔) เมื่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้รับบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแล้ว ให้พิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอในภาพรวมของจังหวัด เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และพิจารณาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำไปพิจารณาเพื่อบรรจุไว้ในร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่ (กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาสามปีเสร็จแล้ว ให้จัดทำเป็นแผนพัฒนาสามปีเพิ่มเติม) และพิจารณานำโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรวบรวมจัดทำเป็น "บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด" เสนอต่อคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอทราบ

จัดทำและประสานแผนพัฒนาสามปี

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่เป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน/ โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้ากรอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี แผนพัฒนาสามปี จึงมีลักษณะ ดังนี้

๑. เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธ ศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนา

หนึ่งๆ จะมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนา และวิสัยทัศน์ในที่สุด

๒. เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปี

๓. เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน เนื่องจากแผนพัฒนาสามปีมีลักษณะเป็นแผนที่มีความต่อเนื่อง เป็นแผนก้าวหน้า ครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๑. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนา

ท้องถิ่นระดับจังหวัดจัดทำ/ทบทวน "กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด" และกำหนด "ขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด" แล้วจัดส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ภายในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดเก็บข้อมูลและกำหนดประเด็นการพัฒนา ภายในเดือนมีนาคม

๓. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี ภายในเดือนพฤษภาคม

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ภายในเดือนมิถุนายน

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ เสนอโครงการที่เกินศักยภาพฯ ต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ภายในเดือนมิถุนายน

๖. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอพิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และจัดทำ "บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ" เสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด พร้อมแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทราบ ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม

๗. คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดพิจารณาบูรณาการโครงการที่เกินศักยภาพที่ได้รับจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาบรรจุไว้ในร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่และจัดทำ "บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด" เสนอต่อคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) พร้อมแจ้งผลการพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอทราบภายในเดือน กรกฎาคม

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๑. การกำหนดประเด็นการพัฒนา

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่นกำหนดประเด็นการพัฒนา ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบ ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจะสรุปยุทธศาสตร์ การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการ ของท้องถิ่นรวมทั้งสรุปกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ขอบเขต/ประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เพื่อเป็นแนวทางเสนอโครงการที่เกินศักยภาพฯ) ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น และแผนพัฒนาระดับต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่า ยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไปจะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๓) เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือก

๔) การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการ ในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

ในการพิจารณา ให้ดำเนินการในเชิงบูรณาการ พิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ โดยละเอียด ทั้งที่ใช้และไม่ใช้งบประมาณและพิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ในการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ เจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง และหน่วยสนับสนุน

๕) ใช้หลักการีส่วนร่วมของประชาชน

๑) สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและพิจารณานำโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกับชุมชน หรือโครงการ/กิจกรรมที่เกินขีดความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

๒) พิจารณานำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

๖) โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงงบประมาณรายรับ รายจ่าย ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ และภาคีการพัฒนา

๗) ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาและนโยบายระดับต่างๆ

๘) เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะทบทวนจากแผนพัฒนาสามปีฉบับปัจจุบัน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะทบทวนจากแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓) โดยนำโครงการที่กำหนดไว้จะดำเนินการ ในปี ๒๕๕๒ และ๒๕๕๓ มาใช้หรืออาจพิจารณาทบทวน ปรับปรุง โดยการกำหนดรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ หรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการใหม่และเพิ่มเติมโครงการสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีรูปแบบและลักษณะของแผนดังนี้

๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีตามประเด็นที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด โดยมีเค้าโครงแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ ๕ บัญชีโครงกาพัฒนา

ส่วนที่ ๖ การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

โครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปีอาจแยกประเภทของโครงการออกอย่างน้อย ๓ ประเภทคือ

(๑) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง

(๒) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่มีระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้

(๓) โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

๓. การพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอร่างแผนพัฒนาสามปี ต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาและปรับปรุงให้สมบูรณ์หากมีข้อบกพร่องก่อนนำเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น[๒๓]

๔. การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

เมื่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้[๒๔]

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป

---

[๒๓]กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๒.

[๒๔]เรื่องเดียวกัน.

สำหรับแนวทางในการเสนอร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบ ดำเนินการเช่นเดียวกับเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามหนังสือ มท.ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๓๒๘๘ ลว ๑๙ ก.ย. ๒๕๔๙

ระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี ให้จัดทำและทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนก่อนจัดทำงบประมาณประจำปี

- ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
- กรณีเทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอ
- องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอำนาจนายอำเภอ

การนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

๑) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีแล้ว ให้แจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปี

๓) พิจารณานำแผนงาน/ โครงการที่กำหนดไว้ในแต่ละปีไปดำเนินการตามลำดับ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/ โครงการไว้แล้ว แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเหตุผลความจำเป็น ก็สามารถนำแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในปีถัดไป มาดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีการแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาสามปีแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามแผนพัฒนาที่กำหนดระยะเวลาไว้ครอบคลุมสามปีและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓) ก็ควรจะดำเนินการตามปีที่กำหนดไว้ เว้นแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเหตุผลความจำเป็น เช่น มีข้อขัดข้องทำให้ไม่สามารถดำเนินการโครงการที่กำหนดไว้ได้ ก็สามารถนำแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓) มาดำเนินการในปี ๒๕๕๑ ได้โดยไม่ต้องมีการแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาสามปีแต่อย่างใด จุดมุ่งหมายของแผนการดำเนินงาน

มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงรายละเอียดแผนงาน/โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น ทำให้แนวทางในการ

ดำเนินงานในปีงบประมาณนั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนของโครงการ/กิจกรรม มีการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงาน และการจำแนกรายละเอียดต่างๆ ของแผนงาน/โครงการ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือในการติดตามการดำเนินงานและการประเมินผล

ลักษณะของแผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานจะกำหนดรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะบรรจุในแผนการดำเนินงานจะมีที่มาจาก

๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รวมทั้งเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ)

๒) โครงการ/กิจกรรมพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยไม่ใช้งบประมาณ

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของหน่วยราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบจากแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรืออาจสอบถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้รวบรวมข้อมูลโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของหน่วยราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีลักษณะการดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่หลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเป็นโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าจะเกิดประโยชน์ในการประสานการดำเนินงานในพื้นที่

ระยะเวลาการจัดทำแผนการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการจัดทำแผนการดำเนินงาน

๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคมของปีงบประมาณนั้น

๒)หากคาดว่าจะดำเนินการจัดทำไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้เสนอขอขยายเวลาการจัดทำแผนการดำเนินงานต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๓) ภายหลังจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำแผนการดำเนินงานตามข้อ ๑) แล้ว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งงบประมาณเพิ่มเติมหรือได้รับแจ้งแผนงาน/โครงการเพิ่มเติมจากหน่วยราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณนั้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายใน สามสิบวัน นับแต่มีการจัดตั้งงบประมาณเพิ่มเติมหรือได้รับแจ้งแผนงาน/โครงการเพิ่มเติมจากหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่ายงานอื่นๆ โดยให้จัดทำเป็นแผนการดำเนินงานเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑,๒,๓,๔,.....

ขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงาน

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำร่างแผนการดำเนินงาน

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแผนงาน โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำร่างแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดเค้าโครงแผนการดำเนินงานเป็น ๒ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ บทนำ ประกอบด้วย

- บทนำ
- วัตถุประสงค์ของแผนการดำเนินงาน
- ขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงาน
- ประโยชน์ของแผนการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๒ บัญชีโครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย

- บัญชีสรุปจำนวนโครงการและงบประมาณ
- บัญชีโครงการ/กิจกรรม/งบประมาณ

๒. การพิจารณาและประกาศใช้แผนการดำเนินงาน

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่นประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน

ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ประกาศ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน การแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนา

การแก้ไข เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดในแผนพัฒนาหรือแผนการดำเนินงานให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น

การเพิ่มเติม เป็นการเพิ่มเติมแผนงาน/โครงการที่ไม่มีอยู่ในแผนพัฒนาสามปีให้ปรากฏในแผนพัฒนาสามปี (ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี)

การเปลี่ยนแปลง เป็นการทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของแผนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา)

การยกเว้นปฏิบัติตามระเบียบ กรณีมีเหตุจำเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ยกเว้นหรือผ่อนผัน

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของแผนพัฒนาเทศบาล ที่เป็นนโยบายสำคัญของการพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้นโยบายการพัฒนาเทศบาลสัมฤทธิ์ผล จำเป็นต้องอาศัยแผนพัฒนาเทศบาลที่เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อรองรับการดำเนินงานให้เกิดผลการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมต่อไป

๒.๕ แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งและดำเนินงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

จุฑารัตน์ วุฒิสมบูรณ์ ได้ให้ความหมายของชุมชนย่อยว่า ชุมชนย่อยหมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันโดยมีสภาพพื้นที่หรือภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่นในเขตแนวถนนตรอกซอย อาคารเรือนแถวเดียวกันหรือลักษณะเป็น block หรือ zone เดียวกัน เช่น คุ้ม ชุมชนแออัด หมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น[๒๕]

เหตุผลในการจัดตั้งชุมชนย่อย

สภาพปัญหาชุมชนในเขตเทศบาลเป็นชุมชนซึ่งอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนนอกเขตเทศบาลโดยทั่วไป ชุมชนในเขตเทศบาลยังขาดตัวกลางซึ่งทำหน้าที่ประสานระหว่างชุมชนกับเทศบาลหรือส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับชุมชนนอกเขตเทศบาลก็จะมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สภาตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ดังกล่าว ชุมชนในเขตเทศบาลบางแห่งก็มักประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

---

[๒๕]จุฑารัตน์ วุฒิสมบูรณ, "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร), ๒๕๓๘, หน้า ๔๗-๔๘.

๑. ทางด้านกายภาพ นับตั้งแต่บ้านเรือนที่อยู่อาศัยดับแคบ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ขาดความมั่งคงแข็งแรง ถนนหรือทางเดินสาธารณะอาจไม่มีหรือมีสภาพที่ไม่สามารถใช้งานได้ดี ไฟฟ้า และน้ำประปา มีไม่ทั่วถึง และมีโรงงานซึ่งทำให้เกิดสภาพแวดล้อมเป็นพิษอยู่ใกล้ชุมชน

๒. ทางด้านการศึกษาอบรม ถึงแม้ว่าในเขตเทศบาลทุกแห่งจะไม่ห่างไกลจากโรงเรียนนัก แต่ก็ยังมีเด็กในเขตเทศบาลจำนวนมากที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หรือเรียนน้อยจึงไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นซึ่งได้รับการศึกษาอย่างดีได้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะไม่มีทะเบียนบ้าน ไม่มีเวลามาโรงเรียน เพราะต้องช่วยครอบครัวทำงาน ไม่มีเงินเป็นค่าเสื้อผ้า อาหาร กลางวัน หรือหนังสือเรียนเป็นต้น

๓. ทางด้านการประกอบอาชีพ ประชาชนในเขตเทศบาลโดยทั่วไปจะมีรายจ่ายสูงกว่าประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในชนบท ทั้งนี้เพราะประชาชนในชนบทสามารถหาปัจจัยในการดำรงชีวิตจากธรรมชาติได้มาก เช่น หาปลาและผักมาทำเป็นอาหารรับประทาน หาสมุนไพรมาเป็นยารักษาโรคบางชนิด หาไม้และจากมาทำเป็นที่อยู่อาศัย ทอผ้าใช้เอง แต่ประชาชนในเขตเทศบาลไม่ค่อยจะมีโอกาสเช่นนั้น การดำรงชีวิตจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ขณะเดียวกันในเขตเทศบาล ก็มีโอกาสทำงานหารายได้มากกว่าชนบท เช่น เป็นเป็นคนงานตามโรงงาน ค้าขาย และเมื่อพิจารณาอีกด้านหนึ่งคู่แข่งขันซึ่งจะแบ่งงานเหล่านี้ก็มีมากด้วย ดังนี้ บุคคลซึ่งมีศักยภาพสูง (เงินทุน ความรู้ ความสามารถ พวกพ้องฯ) จึงสามารถทำงานซึ่งให้ผลตอบแทนสูงด้วย ในทางกลับกันบุคคล ซึ่งมีศักยภาพน้อยมักจะได้งานซึ่งให้ผลตอบแทนน้อยหรือตกงาน ทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิตของตนเองและอาจสร้างปัญหาให้แก่ชุมชนด้วย

๔. ทางด้านสาธารณสุข ชุมชนบางแห่งมีลักษณะเป็นชุมชนแออัดบริเวณบ้านมีน้ำขัง ซึ่งเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคและยุง ซึ่งเป็นพาหนะนำโรคมาสู่คน บ้านบางแห่งดับแคบขาดการระบายอากาศที่ดีอันจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อาศัยบางคน (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่) เป็นโรคขาดสารอาหาร ซึ่งมักจะพบมากในเด็ก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองขาดความรู้ ขาดความเอาใจใส่ว่าเด็กควรจะรับประทานอาหารอย่างไรบ้าง

๕. ทางด้านสังคม ปัญหาใหญ่สำหรับชุมชนในเขตเทศบาล ขณะนี้ก็คือการติดยาเสพติด ทินเนอร์ กาวปะยางรถยนต์ซึ่งมีปรากฏเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนแออัด ทั้งนี้เป็นการทำร้ายผู้เสพอย่างรุนแรง สุขภาพจะทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว เสียเงินเป็นจำนวนมาก และก่อปัญหาให้กับสังคม โดยการลักทรัพย์ของผู้อื่น หรือทำให้เกิดการขาดสติ ร่างกายอ่อนแอ เจ็บป่วยต้องเป็น ภาระต่อส่วนรวม รัฐบาลต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก เพื่อป้องกันปราบปรามและบำบัดผู้เสพยาเสพติดเหล่านี้ นอกจากนี้ชุมชนในเขตเทศบาลยังมีปัญหาโจรผู้ร้ายลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ฆ่าผู้อื่น ข่มขืน ฉ้อโกง หรือการทำลายทรัพย์ของทางราชการ เช่น ขว้างปาหลอดไฟ ทุบโทรศัพท์สาธารณะ หรือบางชุมชนขาดความสามัคคี บางครั้งถึงขั้นทะเลาะเบาะแว้งกัน

๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

๑) ความเป็นมาของเทศบาลตำบลชัยวารี

เทศบาลตำบลชัยวารี เดิมชื่อบ้านโคกกระโดนตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๒๔ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านโพธิ์ชัยในปี ๒๔๕๘ และจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลเมื่อปี ๒๕๓๖

เทศบาลตำบลชัยวารี ได้เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๒ ในประกาศราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๙ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒

๒) ขนาดและที่ตั้ง

ที่ตั้ง ปัจจุบันเทศบาลตำบลชัยวารี ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เทศบาลตำบลชัยวารีตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯมหานครประมาณ ๕๖๐ กิโลเมตร ประกอบด้วย ๙ ชุมชน คือ ชุมชนหมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ที่ ๒(คุ้มเหนือ) ชุมชนหมู่ที่ ๒(คุ้มใต้) ชุมชนหมู่ที่ ๖ ชุมชนหมู่ที่ ๑๒ ชุมชนหมู่ที่ ๑๓ ชุมชนหมู่ที่ ๑๔ ชุมชนหมู่ที่ ๑๖ และชุมชนหมู่ที่ ๑๗

ขนาด เทศบาลตำบลชัยวารี มีพื้นที่ทั้งหมด ๖.๖ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต ทิศตะวันออกติดกับหมู่ที่ ๙ ต.โพธิ์ศรี อ.โพธิ์ชัย ทิศตะวันตกติดกับ หมู่ที่ ๘ ต.ขามเปี้ย อ.โพธิ์ชัย ทิศเหนือติดกับ หมู่ที่ ๑๓ ต.ขามเปี้ย อ.โพธิ์ชัย ทิศใต้ติดกับ หมู่ที่ ๙ ต.ขามเปี้ย อ.โพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สภาพภูมิประเทศ สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลชัยวารี ค่อนข้างร้อนและแห้งแล้ง ในฤดูร้อนและแห้งแล้งในฤดูหนาวมีลมพัด ฤดูร้อนช่วงระยะตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๓๕ องศาเซนเซส ฤดูฝน ช่วงระยะตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๓๐ องศาเซนเซส ฤดูหนาว ช่วงระยะตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๕ องศาเซนเซส

การประกอบอาชีพ สภาพชุมชนโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลชัยวารี มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท คือประชาชนร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่นการทำนา รองลงมาได้แก่ การทำไร่ และการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนเช่นการจักสานค้าขาย รับจ้างและอื่นๆ

จำนวนประชากร และครัวเรือน มีจำนวนครัวเรือน ๑,๒๔๔ หลังคาเรือน จำนวนประชากร จำนวน ๕,๔๕๘ คน แยกเป็นชายจำนวน ๒,๖๗๘ คน หญิง จำนวน ๒,๗๘๐ คน

สภาพทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่จะเป็นเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรม ราษฎรในเขตเทศบาลฯ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รองลงมา ได้แก่การปลูกยางพารา มีการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อ

บริโภคและจำหน่ายตามฤดูกาล การปศุสัตว์และการประมง ราษฎรในเขตเทศบาลฯส่วนใหญ่เลี้ยงโค กระบือ เป็ด ไก่ และเลี้ยงปลา เพื่อจำหน่ายในท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง ตลอดทั้งบริโภคในครัวเรือน ระบบกรมชลประทาน ในการเกษตรกรรม ในเขตเทศบาลฯมีแหล่งน้ำ ๒ แห่ง คือ บึงชัยวารี และบึงศรีจำรูญ

การพาณิชย์ ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี มีตลาดสดจำนวน ๑ แห่ง มีร้านค้าเบ็ดเตล็ดจำนวน ๑๕๗ ร้าน

การท่องเที่ยว เดือนมกราคมเที่ยวงานวันยางพาราอำเภอโพธิ์ชัย เดือนกุมภาพันธ์เที่ยวงานบุญข้าวจี่ของดีเมืองโพธิ์ชัยและเที่ยวงานประเพณีฉลองพระธาตุวัตรัตนไตรคม เดือนมิถุนายนเที่ยวงานประเพณีบุญบั้งไฟ

สภาพทางสังคม การศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลฯสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ๑๐๐% ระดับมัธยมศึกษา ๔๐% ระดับอุดมศึกษา ๑๐%ประชาชนสามารถอ่านออกเขียนได้ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๑ แห่ง มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง และมีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง มีศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จำนวน ๑ แห่ง

การศึกษาและวัฒนธรรมประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญที่สุด ได้แก่ บุญข้าวจี่ บุญบั้งไฟ บุญเข้าพรรษา ฯลฯ ในเขตเทศบาลฯ มีวัดรวมทั้งหมด ๔ วัด ได้แก่วัดรัตนไตรคม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ วัดสว่างสระทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๒ วัดป่าชัยมงคลมิ่งเมือง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ และวัดป่าสามัคคีธรรม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การสาธารณสุขในเขตเทศบาลมีสถานพยาบาล คือโรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจำนวน ๑ แห่ง ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลชัยวารี จำนวน ๕ แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติ ดินมีลักษณะดินร่วนปนทราย แบ่งเป็นที่ทำนา ทำสวน และที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรกรรมได้แก่ น้ำฝน บึงชัยวารี บึงศรีจำรูญ สภาพป่าไม้โดยทั่วไปเป็นป่าโปร่ง มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐ ไร่ เป็นไม้ยืนต้นได้แก่ ไม้ยาง ไม้ประดู่ไม้กระบาก ไม้แดง ยางพารา ฯลฯ

การเมืองการบริหารองค์ประกอบของเทศบาลตำบลชัยวารี

๑. ฝ่ายบริหารเทศบาลประกอบด้วยนายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน ๒ คน เลขานายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน

๒. ฝ่ายสภาเทศบาลประกอบด้วย ประธานสภาเทศบาล จำนวน ๑ คน รองประธานสภาเทศบาล จำนวน ๑ คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๐ คน[๒๖]

---

[๒๖]เทศบาลตำบลชัยวารี, "แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด", ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลชัยวารี, ๒๕๕๒, (อัดสำเนา).

สำนักงานเทศบาลตำบลชัยวารี ประกอบไปด้วยพนักงานเทศบาลสามัญจำนวน ๓๒ คน ลูกจ้างประจำนวน ๗ คน พนักงานจ้างตามภารกิจจำนวน ๑๑ คน และพนักงานจ้างทั่วไป ๑๕ คน โดยแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น ๕ ส่วนคือ

๑. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบปฏิบัติงานด้านงานบริหารงานบุคคล งานแผนและงบประมาณ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงงานบริการประชาชนทางด้านทะเบียนราษฎร นอกจากนี้ยังยังควบคุมดูแลงานสารบัญของเทศบาล จัดการประชุมสภาเทศบาล งานเลือกตั้ง การปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนปฏิบัติราชการของเทศบาล และงานอื่นที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๒. กองคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบในการจ่ายเงิน การรับและการเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับการเงิน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน งานจัดสรรเงินต่างๆ งานจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย การทำงบทดลองประจำเดือน-ประจำปี งานเกี่ยวกับพัสดุของเทศบาล งานตรวจสอบภายใน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๓. กองช่าง มีหน้าความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบการจัดทำข้อมูลด้วยวิศวกรรม งานออกแบบงานตรวจสอบ การก่อสร้าง งานโยธาธิการและผังเมือง งานควบคุมตามระเบียบกฎหมาย งานแผนปฏิบัติการก่อสร้าง การควบคุมก่อสร้างซ่อมบำรุง งานจัดสถานที่และการไฟฟ้าสาธารณะ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๔. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าความรับผิดชอบเกี่ยวกับสาธารณสุขชุมชน ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย งานป้องกันโรคติดต่อ งานสุขาภิบาลอนามัยและสิ่งแวดล้อมและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณสุข งานรักษาความสะอาดการให้บริการสาธารณสุข

๕. กองกองการศึกษา มีหน้าความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา เช่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานธุรการ งานกิจการศาสนา ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชนและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสำนักงานเทศบาลตำบลชัยวารี มีภารกิจหน้าที่ต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการให้บริการประชาชนมากมายหลายเรื่อง สำนักงานเทศบาลตำบลชัยวารีจะต้องบริการอย่างไรให้การบริการมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนบริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการบริการ เพื่อนำมาปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้น ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้

ความสามารถ เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ ประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานเทศบาลตำบลชัยวารีเป็นอย่างมาก[๒๗]

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจนจิรา สุคำภา ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมด้านการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสูงเนิน พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการร่วมเสนอปัญหาในชุมชน ด้านการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน[๒๘]

ชนิกา ฟั้นล้อม ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย" พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง[๒๙]

ทศพล มุ่งประสงค์ธนา ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี" ผการวิจัย พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

---

[๒๗]เทศบาลตำบลชัยวารี, "รายงานกิจการเทศบาลตำบลชัยวารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑, ร้อยเอ็ด : ทันใจการพิมพ์, ๒๕๔๖, (อัดสำเนา.)

[๒๘]เจนจิรา สุคำภา"ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีเฉพาะกรณีอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๗, ๘๘ หน้า.

[๒๙]ชนิกา ฟั้นล้อม"การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐, ๘๙ หน้า.

ประจำปี ๒๕๔๕ สูงเป็นอันดับแรกคือ ด้านการดำเนินงาน อันดับสองคือ ด้านการวางแผน อันดับสามคือ ด้านการตัดสินใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการประเมินผล และติดตามการดำเนินงาน[๓๐]

พิภพ กิติกาศ ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่ตง จังหวัดเชียงใหม่" ผการวิจัยพบว่า

๑) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสันมหาพนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง

๒) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำประชาคม การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล อยู่ในระดับมาก แต่กลับมีส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

๓) รูปแบบเข้ามามีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความสมัครใจตามสิทธิหน้าที่ สามารถเสนอปัญหาของหมู่บ้านได้อย่างอิสระประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน และสิทธิที่ชอบธรรม ขณะที่ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีนโยบายไม่ชัดเจน ไม่มีความจริงใจในการแก้ไขปัญหา ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านอย่างจริงจัง การทำงานขาดความโปร่งใส มีการคอรัปชั่น และโครงการไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร เป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลสันมหาพน ไม่มาก

๔) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่ตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน[๓๑]

ไพรพ ฉนัดค้า ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลจตุรพักตรพิมาน จากมากไปน้อยคือ ด้านศิลปะวัฒนธรรม

---

[๓๐]ทศพล มุ่งประสงค์ธนา "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี", **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๔, ๘๘ หน้า.

[๓๑]พิภพ กิติกาศ, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่ตง จังหวัดเชียงใหม่", **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๐, ๘๐ หน้า.

จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสะอาด ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้าง

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕ โดย เพศชายมีส่วนร่วมในดารดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าเพศหญิง ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า ระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป[๓๒]

มานพ ขันทะสีลา ได้ศึกษาเรื่อง"การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา กิ่งอำเภอนาเยีย อุบลราชธานี" ผการการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กิ่งอำเภอนาเยีย อุบลราชธานีไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กิ่งอำเภอนาเยีย อุบลราชธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕[๓๓]

รัชนิดา ไสยรส ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการจัดการให้มีการบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ๕ ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านการจัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ

---

[๓๒]ไพรพ ถนัดค้า"การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๕๐ , ๑๑๗ หน้า.

[๓๓]มานพ ขันทะสีลา"การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา กิ่งอำเภอนาเยีย อุบลราชธานี",**วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๗, ๘๐ หน้า.

ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

๒. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕[๓๔]

อนุชัย บูรณประเสริฐกุล ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแล และบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการของจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน[๓๕]

อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์ ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบืออำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม" พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

๑. ในขั้นติดตามและประเมินผลโครงการของเทศบาลมีหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจนแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่เองก็ยังไม่มีความเข้าใจ เป็นผลให้ไม่สามารถสื่อสารให้กับประชาชนเข้าใจได้ส่งผลให้ประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว

๒. เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานเองไม่ให้ความสำคัญของขั้นตอนการติดตามและประเมินผล เนื่องจากการดำเนินงานต่างๆจะดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหาร เพราะหากผลลัพธ์ของโครงการ/กิจกรรม นั้นออกมาในทางลบก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเองขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และอาจมีผลกระทบต่อฐานเสียงของผู้บริหารเอง แม้กระทั่งคณะผู้บริหารเองโดยหาผลการติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรม นั้นไม่คุ้มค่า ขาดประสิทธิผลจนทำให้ต้องยกเลิก

---

[๓๔]รัชนิดา ไสยรส "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๕๐, ๑๑๘ หน้า.

[๓๕]อนุชัย บูรณประเสริฐกุล "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๔๔, ๙๖ หน้า.

โครงการ/กิจกรรมนั้น ก็อาจจะทำให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือในตัวผู้บริหารเอง[๓๖] ขอให้ตรวจสอบอีกทีเอาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องและตรงกับงานของเราจริงๆ)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังกล่าวมานั้น สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องระหว่างเพศ อายุ และระดับการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างมากที่จะนำมาสนับสนุนและประกอบการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และส่งผลให้เกิดการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ที่ดีต่อไป

๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen & Uphoff) มาสรุปเป็นกรอบแนวทางในการวิจัย[๓๗] ดังนี้

---

[๓๖]อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์ "การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบืออำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม.",**วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๕๑, ๘๐หน้า.

[๓๗]โคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen & Uphoff), **Cognitive, affective, and behavioral com ponents of attitudes**, อ้างใน อนุวงศ์ ชาบุตร, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวม : ศึกษาเฉพาะกรณีผังเมืองรวมเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, หน้า ๑๒.

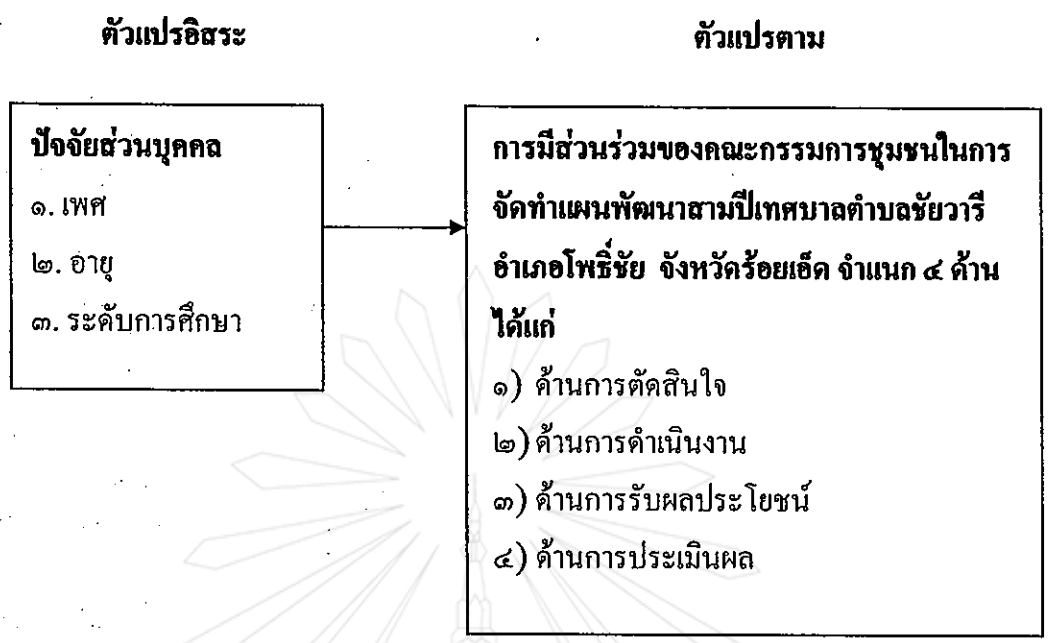

แผนภูมิที่ ๒.๒ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๔๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒ เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๙ ชุมชน รวม ๑๑๓ คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน ๕๙ คน และ เพศหญิง จำนวน ๕๔ คน (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒)

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๙๙ คน

๓.๒ เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเกรจซี่ (Krejcie) และ (Morgan)[๕] จากคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมด จำนวน ๑๑๓ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ๘๘ คน แล้วนำมาหาอัตราสัดส่วนของประชากร (Proportional to Size) เพื่อหากลุ่มตัวอย่างแยกแต่ละชุมชน ตามสูตรนี้[๖]

$$n_i = \frac{Ni}{N} \times n$$

n_i = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชน

Ni = จำนวนประชากรแต่ละชุมชน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกชุมชน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แยกออกเป็นแต่ละชุมชน ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๓.๑

---

[๕] บุญชม ศรีสะอาด, **การวิจัยเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๔๒-๔๓.

[๖] กัลยา วานิชย์บัญชา, **สถิติสำหรับงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๑๙.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนคณะกรรมการชุมชน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑	บ้านขามเปี้ย	๑๕	๑๒
๒	บ้านชัยวารี (คุ้มเหนือ)	๑๑	๘
๒	บ้านชัยวารี (คุ้มใต้)	๑๑	๘
๖	บ้านโพธิ์ชัย	๑๕	๑๒
๑๒	บ้านศรีโพธิ์ชัย	๑๓	๑๐
๑๓	บ้านศรีวิไล	๑๓	๑๐
๑๔	บ้านสนามม้า	๑๕	๑๒
๑๖	บ้านศรีโพธิ์คำ	๑๐	๘
๑๗	บ้านชัยวารี	๑๐	๘
รวม		**๑๑๓**	**๘๘**

จากตารางที่ ๓.๑ พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชน ดังนี้ (๑) คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งหมด ๑๑๓ คน แบ่งออกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามชุมชน คือ ๑) ชุมชนบ้านขามเปี้ย จำนวน ๑๒ คน ๒) ชุมชนบ้านชัยวารี (คุ้มเหนือ) จำนวน ๘ คน ๓) ชุมชนบ้านชัยวารี (คุ้มใต้) จำนวน ๘ คน ๔) ชุมชนบ้านโพธิ์ชัย จำนวน ๑๒ คน ๕) ชุมชนบ้านศรีโพธิ์ชัย จำนวน ๑๐ คน ๖) ชุมชนบ้านศรีวิไล จำนวน ๑๐ คน ๗) ชุมชนบ้านสนามม้า จำนวน ๑๒ คน ๘) ชุมชนบ้านศรีโพธิ์คำ จำนวน ๘ คน ๙) ชุมชนบ้านชัยวารี จำนวน ๘ คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด จำนวน ๘๘ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ต่อการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นสามตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

จำนวนสี่ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วมห้าระดับ[๓] ดังนี้

การมีส่วนร่วมมากที่สุด กำหนดให้ ๕ คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก กำหนดให้ ๔ คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง กำหนดให้ ๓ คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย กำหนดให้ ๒ คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด กำหนดให้ ๑ คะแนน

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ตลอดจนองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

๓.๓.๒ ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการชุมชนในการการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๓.๓ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำในการกำหนดประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบสำนวนภาษาความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

---

[๓] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๒ - ๗๔.

๓.๓.๔ เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขความเที่ยงตรงทั้งโครงสร้าง และเนื้อหา (Content and Construct Validity) และสำนวนภาษา (Wording) จำนวนสามท่าน ดังนี้

๑) อาจารย์ ดร.ประจัญ จันเติบ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โครงสร้าง และวิธีวิจัย

๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหา-มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถ้อยคำภาษา

๓) อาจารย์ ดร.ประพิศ โบราณมูล อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๓.๕ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ ความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

๓.๓.๖ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้(Try–out) กับคณะกรรมการชุมชนและประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

๓.๓.๗ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

๑) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient) พิจารณาข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์จำนวน ๒๐ ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๓๕ - ๐.๙๑

๒) นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ จำนวน ๒๐ ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๓

๓.๓.๘ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนนายกเทศมนตรีตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๔.๒ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการแจกให้แก่คณะกรรมการชุมชนด้วยตนเอง จำนวน ๘๘ ชุด และขอรับคืนจากคณะกรรมการชุมชนด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน ๘๘ ชุด คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๕.๑ นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

๓.๕.๒ นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์

๓.๕.๓ นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่และคำนวณร้อยละ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งในภาพรวม รายด้าน และเป็นรายข้อ แล้วแปลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้[๕]

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความแตกต่างในด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t - test

ตอนที่ ๓ รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่

---

[๕] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๒-๗๔.

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

๓.๗.๑ สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

๓.๗.๒ สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t – test)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๑) การหาค่าร้อยละ (Percentage)[๕]

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = **ค่าร้อยละ**

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

๒) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)[๖]

$$\overline{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fX$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

---

[๕]นิภา เมธธาวีชัย, **วิทยาการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๘.

[๖]ส่งศรี ชมภูวงศ์, **การวิจัย**, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๕๕.

๓) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)[๗]

$$S = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fX$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

๔) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)[๘]

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} - \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสท์ (t- test)

$\overline{X}_1$, $\overline{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

n_1 , n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

---

[๗]ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ, **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

[๘]นิภา เมธธาวีชัย, **วิทยาการวิจัย**, อ้างแล้ว, หน้า ๒๓๘.

บทที่ ๔
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

$\overline{X}$	แทนค่า	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทนค่า	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
t	แทนค่า	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน (t-distributions)

๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นสามตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๔ ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และ ด้านการประเมินผล และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-

๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความแตกต่างในด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งสี่ด้าน

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละ เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๔๓	๔๘.๘๖
หญิง	๔๕	๕๑.๑๔
รวม	**๘๘**	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๔ และเพศชาย จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๔๐.๙๑
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๕๙.๐๙
รวม	**๘๘**	**๑๐๐**

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่อายุเกิน ๓๕ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๙ และอายุไม่เกิน ๓๕ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๑

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	๕๗	๖๔.๗๗
สูงกว่าระดับประถมศึกษา	๓๑	๓๕.๒๓
รวม	**๘๘**	**๑๐๐**

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า คณะกรรมการชุมชนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๗ และการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๓

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔ และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และ รายด้าน

ที่	การมีส่วนร่วมคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ด้านการตัดสินใจ	๓.๓๐	.๒๓	ปานกลาง
๒	ด้านการดำเนินงาน	๓.๔๓	.๑๙	ปานกลาง
๓	ด้านการรับผลประโยชน์	๓.๒๘	.๒๔	ปานกลาง
๔	ด้านการประเมินผล	๓.๒๖	.๒๐	ปานกลาง
รวม		**๓.๓๒**	**.๒๑**	**ปานกลาง**

(n = ๙๙)

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย ๓.๓๒

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้านเช่นกัน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการการประเมินผล

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ โดยรวม และรายข้อ

ข้อที่	ด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของเทศบาล	๓.๒๘	.๕๐	ปานกลาง
๒.	ได้นำแผนงาน/โครงการ เสนอต่อที่ประชุมประชาคมไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเทศบาล	๓.๒๔	.๕๗	ปานกลาง
๓.	เคยร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	๓.๓๓	.๖๒	ปานกลาง
๔.	เคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง	๓.๓๕	.๖๘	ปานกลาง
๕.	เคยร่วมกับเทศบาล ในการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ	๓.๓๑	.๖๗	ปานกลาง
	รวม	**๓.๓๐**	**.๒๓**	**ปานกลาง**

(n = ๙๙)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง เคยร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้นำแผนงาน/โครงการ เสนอต่อที่ประชุมประชาคมไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบาล

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน โดยรวม และรายข้อ

ข้อที่	ด้านการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	เคยให้ความร่วมมือสนับสนุน เมื่อเทศบาลนำ แผนพัฒนาสามปีไปดำเนินการหรือไม่	๓.๕๑	.๖๐	มาก
๒.	เคยแสดงออกหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความไม่เหมาะสม หรือความไม่คุ้มค่าของโครงการตามแผนพัฒนาสามปีหรือไม่	๓.๔๐	.๖๓	ปานกลาง
๓.	เคยร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงานโครงการไปดำเนินการในชุมชนหรือไม่	๓.๖๑	.๖๐	มาก
๔.	เคยร่วมตรวจสอบความถูกต้องของแผนพัฒนาสามปีกับทางเทศบาล หรือไม่	๓.๔๓	.๖๒	ปานกลาง
๕.	เคยให้ความร่วมมือให้การดูแลบริการสาธารณะที่เทศบาลจัดไว้ให้เช่นหลอดไฟฟ้า ถังขยะ หรือไม่	๓.๒๐	.๔๖	ปานกลาง
รวม		**๓.๔๓**	**.๑๕**	**ปานกลาง**

(n =๘๘)

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ ๓ เคยร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงานโครงการ ไปดำเนินการในชุมชนหรือไม่ รองลงมา ข้อ ๑ เคยให้ความร่วมมือสนับสนุน เมื่อเทศบาลนำ แผน พัฒนาสามปีไปดำเนินการหรือไม่

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	บริการสาธารณะประโยชน์ที่เทศบาลจัดสรรให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ และกิจกรรม	๓.๔๒	.๑๙	ปานกลาง
๒.	เคยร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางเทศบาลและได้รับการจัดสรรตามประสงค์	๓.๒๗	.๗๒	ปานกลาง
๓.	โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ ท่านได้รับประโยชน์โดยตรง	๓.๕๔	.๖๙	มาก
๔.	บริการสาธารณะประโยชน์ที่เทศบาลจัดสรรให้ เป็นไปตามลำดับความจำเป็นและสำคัญของปัญหา	๓.๑๐	.๘๘	ปานกลาง
๕.	ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเทศบาล	๓.๐๕	.๕๘	ปานกลาง
รวม		**๓.๒๘**	**.๒๔**	**ปานกลาง**

(n = ๘๘)

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ ๓ โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการท่านได้รับประโยชน์โดยตรง รองลงมา คือ บริการสาธารณะประโยชน์ที่เทศบาลจัดสรรให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ และกิจกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ ๕ ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเทศบาล

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผลโดยรวม และรายข้อ

ข้อที่	ด้านการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการแผนงานที่ดำเนินการไปแล้ว ตามแผนพัฒนาเทศบาล	๓.๕๘	.๕๖	มาก
๒.	เคยติดต่อกับเทศบาลตำบลชัยวารีเกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา	๓.๔๖	.๖๔	ปานกลาง
๓.	มีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการ / แผนงานต่างๆ ในเขตเทศบาล	๒.๘๔	.๕๘	ปานกลาง
๔.	เคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น	๒.๘๓	.๖๘	ปานกลาง
๕.	เคยร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาที่เทศบาลดำเนินการเช่น การจัดจ้างก่อสร้างการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์	๓.๓๘	.๖๗	ปานกลาง
รวม		**๓.๒๖**	**.๒๐**	**ปานกลาง**

(n = ๘๘)

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ ๑ มีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการแผนงานที่ดำเนินการไปแล้ว ตามแผนพัฒนาเทศบาล รองลงมา คือ เคยติดต่อกับเทศบาลตำบลชัยวารีเกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ ๔ เคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๔๓	๓.๓๒	.๒๑	ปานกลาง
หญิง	๔๕	๓.๒๘	.๒๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๔๓	๓.๓๒	.๒๑	.๕๔	.๓๕
หญิง	๔๕	๓.๒๘	.๒๓		

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔)ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๓๐	.๒๙	ปานกลาง
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๓๐	.๒๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๓๐	.๒๙	-.๐๘	**.๙๓**
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๓๐	.๒๐		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๓๐	.๒๔	ปานกลาง
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๒๕	.๒๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๓๐	.๒๔	.๓๖	**.๗๑**
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๒๕	.๒๑		

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๔๓	๓.๔๗	.๑๗	ปานกลาง
หญิง	๔๕	๓.๓๘	.๑๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๖แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๔๓	๓.๔๗	.๑๗	๒.๑๐	.๐๔*
หญิง	๔๕	๓.๓๘	.๑๘		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๔๔	.๑๙	ปานกลาง
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๔๓	.๑๙	. ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๔๔	.๑๙	.๒๙	**.๗๗**
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๔๓	.๑๙		

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๔๓	.๑๕	ปานกลาง
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๔๒	.๑๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๔๓	.๑๕	.๒๒	**.๘๓**
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๔๒	.๑๘		

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๔๓	๓.๓๔	.๒๒	ปานกลาง
หญิง	๔๕	๓.๒๒	.๒๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๔๓	๓.๓๔	.๒๒	๑.๗๕	.๐๓*
หญิง	๔๕	๓.๒๒	.๒๕		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๒๗	.๒๕	ปานกลาง
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๒๙	.๒๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๒๗	.๒๕	-.๒๙	**.๗๗**
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๒๙	.๒๔		

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด การรับผลประโยชน์ จำแนก ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๒๘	.๒๔	ปานกลาง
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๒๘	.๒๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๒๘	.๒๔	-.๑๓	**.๘๕**
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๒๘	.๒๔		

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๔๓	๓.๒๖	.๒๒	ปานกลาง
หญิง	๔๕	๓.๒๗	.๑๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๔๓	๓.๒๖	.๒๒	-.๓๖	.๗๒
หญิง	๔๕	๓.๒๗	.๑๗		

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๒๕	.๒๑	ปานกลาง
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๒๔	.๑๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๒๕	.๒๑	.๒๐	**.๒๓**
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๒๔	.๑๕		

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔)ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๒๒	.๑๘	ปานกลาง
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๓๓	.๒๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๒๒	.๑๘	-๒.๕๖	.๑๐
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๓๓	.๒๑		

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๔๓	๓.๓๕	.๑๑	ปานกลาง
หญิง	๔๕	๓.๒๘	.๑๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	๔๓	๓.๓๕	.๑๑	-๒.๑๗	๐.๐๓*
หญิง	๔๕	๓.๒๘	.๑๒		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔)โดยรวมทั้ง ๔ ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๓๓	.๑๓	ปานกลาง
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๓๑	.๑๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ไม่เกิน ๓๕ ปี	๓๖	๓.๓๓	.๑๓	.๔๑	**.๖๘**
เกิน ๓๕ ปี	๕๒	๓.๓๑	.๑๒		

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔)โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๓๑	.๑๒	ปานกลาง
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๓๓	.๑๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ประถมศึกษา	๕๗	๓.๓๑	.๑๒	-.๘๑	**.๔๒**
สูงกว่าประถมศึกษา	๓๑	๓.๓๓	.๑๓		

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี ที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) โดยรวม ทั้ง ๔ ด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะแนวเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด และใช้การวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบและไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ผู้ตอบ / ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	จำนวน	ร้อยละ
ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	๖๔	๗๓
ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	๒๔	๒๗
รวม	**๘๘**	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๘๘ มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ ๗๓ ส่วนที่เหลือเป็นผู้ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด คิดเป็นร้อยละ ๒๗

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านการตัดสินใจ	ความถี่
๑.	ควรประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามาจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	๒๐
๒.	ควรนำปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาล	๓๓

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการตัดสินใจควรนำปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๓๓ คน และควรประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามาจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๒๐ คน

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน	ความถี่
๑	ควรให้คณะกรรมการชุมชนร่วมพิจารณาคัดเลือก แผนงาน/โครงการที่นำไปพัฒนา	๑๕
๒	ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชนทุกคนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	๑๐

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงานควรให้คณะกรรมการชุมชนร่วมพิจารณาคัดเลือก แผนงาน/โครงการที่นำไปพัฒนา จำนวน ๑๕ คน และควรส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชนทุกคนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๔.๔๒แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านการรับผลประโยชน์	ความถี่
๑.	ควรจัดการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคณะกรรมชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	๑๙
๒.	ควรมีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการชุมชนในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	๔๔

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการชุมชนในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๔๔ คน และควรจัดการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จำนวน ๑๙ คน

ตารางที่ ๔.๔๓แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล	ความถี่
๑.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลให้มากขึ้น	๑๒
๒.	ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม	๙
๓.	ควรให้คณะกรรมการชุมชนได้ตรวจสอบแผนงาน/โครงการ ที่เทศบาลนำไปตั้งงบประมาณในการพัฒนา	๒

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลให้มากขึ้น จำนวน ๑๒ คน ควรมีเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม จำนวน ๙ คน และควรให้คณะกรรมการชุมชนได้ตรวจสอบแผนงาน/โครงการที่เทศบาลนำไปตั้งงบประมาณในการพัฒนา จำนวน ๒ คน

บทที่ ๕
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด" มีสภาพความเป็นมาของปัญหาจากเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐให้ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการรวมทั้งปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกำกับการบริหารจัดการ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคล มีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความต้องการมีบทบาทการเป็นผู้นำชุมชน ความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และความต้องการทำงานเพื่อส่วนรวม ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการพัฒนาภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงอยากทราบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำลบชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของ

เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา และ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มี เพศ อายุ และ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ๙ ชุมชนได้แก่ ชุมชนหมู่ที่ ๑ ชุมชนหมู่ที่ ๒ (คุ้มเหนือ) ชุมชนหมู่ที่ ๒ (คุ้มใต้) ชุมชนหมู่ที่ ๖ ชุมชนหมู่ที่ ๑๒ ชุมชนหมู่ที่ ๑๓ ชุมชนหมู่ที่ ๑๔ ชุมชนหมู่ที่ ๑๖ และชุมชนหมู่ที่ ๑๗ จำนวน ๑๑๓ คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๘๘ คน โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครจซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คณะกรรมการชุมชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๔ และเพศชาย จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘๘ ส่วนใหญ่มีอายุเกิน ๓๕ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๙ รองลงมาคืออายุไม่เกิน ๓๕ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๑ และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงระดับประถมศึกษา จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๗๘ รองลงมามีระดับกรศึกษาระดับสูงกว่าประถมศึกษา จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๓

๕.๑.๒) ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน พบว่าคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๒ และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

๑) ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒) ด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๓) ด้านการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๔) ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตาม เพศแตกต่างกันมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการชุมชนที่มี อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยรวมทั้ง ๔ ด้านไม่แตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

๑) ด้านการตัดสินใจ พบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

๒) ด้านการดำเนินงาน คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓) ด้านการรับผลประโยชน์ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔) ด้านการประเมินผล คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) เทศบาลตำชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีดังนี้

คณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๖๔ คน ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับดังนี้ (๑) ควรมีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการชุมชนในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๔๔ (๒) คนควรนำปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการชุมชนมาบรรจุในแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๓๓ คน (๓) ควรประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามาจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๒๐ คน (๔) ควรจัดการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จำนวน ๑๙ คน (๕) ควรให้คณะกรรมการชุมชนร่วมพิจารณาคัดเลือก แผนงาน/โครงการที่นำไปพัฒนา จำนวน ๑๕ คน (๖) ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดทำแผนแผนพัฒนาเทศบาลให้มากขึ้น จำนวน ๑๒ คน (๗) ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชนทุกคนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน ๑๐ คน (๘) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม จำนวน ๙ คน (๙) ควรให้คณะกรรมการชุมชนได้ตรวจสอบแผนงาน/โครงการ ที่เทศบาลนำไปตั้งงบประมาณในการพัฒนา จำนวน ๒ คน

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๕.๒.๑ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจ เป็นเพราะ แนวทางการพัฒนาแนวใหม่ที่เปลี่ยนแปลงฐานะของประชาชนให้เป็นผู้กำหนดการพัฒนาของตนเอง และถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ร่วมกัน ตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย และมีลักษณะประนีประนอมชอบคล้อยตามวิสัยทัศน์เทศบาล และไม่กล้าแสดงความคิดเห็น จึงทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **ชนิกา ฟั้นฉ้อม** ศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ **ทศพล มุ่งประสงค์ธนา** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผการวิจัย พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **เจนจิรา สุคำภา** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ของอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมด้านการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่กล้าที่จะเข้าไปดำเนินการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน ตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับน้อย ซึ่งควรพัฒนาต่อไปเพื่อให้อยู่ในระดับมากเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเป็นสำคัญ และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านได้ผลดังนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนมีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กับทางเทศบาลมากขึ้น อาจเป็นเพราะเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับตนเองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทศพล มุ่งประสงค์ธนา** ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผการวิจัย พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี

๒๕๔๕ สูงเป็นอันดับแรกคือ ด้านการดำเนินงาน อันดับสองคือ ด้านการวางแผน อันดับสามคือ ด้านการตัดสินใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการประเมินผล และติดตามการดำเนินงาน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่กล้าที่จะเข้ามาตรวจสอบการทำงานของทางเทศบาล และอาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนยังไม่เข้าใจขั้นติดตามและประเมินผลโครงการของเทศบาล ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจนแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่เองก็ยังไม่มีความเข้าใจ เป็นผลให้ไม่สามารถสื่อสารให้กับประชาชนเข้าใจได้ส่งผลให้ประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์** ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม" พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในขั้นติดตามและประเมินผลโครงการของเทศบาลมีหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจนแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่เองก็ยังไม่มีความเข้าใจ เป็นผลให้ไม่สามารถสื่อสารให้กับประชาชนเข้าใจได้ส่งผลให้ประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทศพล มุ่งประสงค์ชนา** ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี" ผการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ สูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการดำเนินงาน อันดับสอง คือ ด้านการวางแผน อันดับสาม คือ ด้านการตัดสินใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการประเมินผล และติดตามการดำเนินงาน

๑) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านที่ ๑ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่าโดยรวมด้านการตัดสินใจ ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอ โพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **ชนิกา ฟั้นฉ้อม** ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย" พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้ผลดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก โดยประเด็นที่คณะกรรมการชุมชนเคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนมีความรู้เพิ่มขึ้น รู้จักเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์

ให้ส่วนรวม ไม่ยอมให้หน่วยงานเทศบาลเอารัดเอาเปรียบประชาชน จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านเดียวกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้นำแผนงาน/โครงการ เสนอต่อที่ประชุมประชาคม ไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อประชาคมเสนอแผนงาน/โครงการ ไปยังเทศบาล แต่เทศบาล ไม่นำแผนงาน/โครงการ บรรจุในแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตามที่คณะกรรมการชุมชนเสนอ จึงอาจทำให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้น้อย เพราะคณะกรรมการชุมชนคิดว่าการที่เข้ามามีส่วนร่วมแล้วก็ไม่บรรลุผล จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์** ศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๒ คือ การดำเนินงาน พบว่า โดยรวมการดำเนินงาน ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **ทศพล มุ่งประสงค์ธนา** ได้วิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี" ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ปกครองง่าย ไม่ต่อต้านการบริหารงานของเทศบาล ทำให้คณะกรรมการชุมชนมีความสนใจและปฏิบัติตามนโยบายของเทศบาลอย่างพร้อมเพรียงกันและยังสอดคล้องกับ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์** ศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงานโครงการ ไปดำเนินการในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้รู้จักอาณาเขตพื้นที่ รวมทั้งรู้ถึงความต้องการของคนในชุมชน จึงสามารถร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงานโครงการ ไปดำเนินการในชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนเคยให้ความร่วมให้การดูแลบริการสาธารณะที่เทศบาลจัดไว้ให้เช่นหลอดไฟฟ้า ถังขยะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการชุมชนยัง

มีแนวความคิดที่ว่า หน้าที่ดูแลบริการสาธารณะไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง เป็นหน้าที่ของทางราชการ จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง แต่มีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

๓) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ การรับผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมด้านการรับผลประโยชน์ ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์** ศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทางเทศบาลมีการวางแผนจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ไว้แต่ไม่มีการนำกิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้ ด้านต่าง ๆ ไปจัดให้แก่คณะกรรมการชุมชน และผลประโยชน์ที่คณะกรรมการชุมชนได้รับไม่เกิดกับคณะกรรมการชุมชนโดยตรง จึงทำให้เข้าร่วมจัดทำแผนด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ คณะกรรมการชุมชนได้รับประโยชน์โดยตรง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการชุมชนทราบผลแน่นอนว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ได้รับผลตอบแทนโดยตรง เพราะตามธรรมชาติของมนุษย์แล้ว ถ้าร่วมทำกิจกรรมใด ๆ แล้วได้ผลตอบแทนโดยตรง ก็มักจะเข้าร่วมทำกิจกรรมนั้น ๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากทางเทศบาลมีการวางแผนจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ไว้แต่ไม่มีการนำกิจกรรมการฝึกอบรม ให้ให้ความรู้ ด้านต่าง ๆ ไปจัดให้แก่คณะกรรมการชุมชน จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนไม่มีความรู้ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล และทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

๔) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๔ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล พบว่า โดยรวมด้านการประเมินผล ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง **ชนิกา ฟั้นฉ้อม** ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย" พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่มีความรู้ในด้านนี้ และอีกประการที่ไม่กล้าเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื่องจากเทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนยังถือว่าเป็นเจ้านายของตน ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการ/แผนงาน ที่ดำเนินการไปแล้ว ตามแผนพัฒนาเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันคณะกรรมการชุมชนมีความรู้เพิ่มขึ้น รู้จักเข้ามาร่วมประเมินความคุ้มค่าของโครงการ/แผนงาน ที่ทางเทศบาลดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชน และคณะกรรมการชุมชนมีความคิดที่ว่า เงินภาษีของประชาชนเทศบาลควรนำไปบริหารให้คุ้มค่าและเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน จึงเข้ามามีส่วนร่วมในข้อนี้มากกว่าข้ออื่นในด้านเดียวกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการชุมชนเคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ **อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงค์** ศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางแต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ปกครองง่าย ไม่ต่อต้านการบริหารงานของเทศบาล และยังยึดติดกับแนวคิดที่ว่าว่า ผู้บริหาร หรือข้าราชการผู้รับผิดชอบคือเจ้านาย จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนเกรงใจและเกิดความกลัวไม่กล้าสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้น้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านเดียวกัน

๕.๒.๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ผลการวิจัย ดังนี้

๑. จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับทางสถิติ ๐.๐๕ โดย คณะกรรมการชุมชนเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มากกว่าคณะกรรมการชุมชนเพศหญิง ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ ผลการเปรียบเทียบปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการชุมชนเพศชาย ยึดถือว่าผู้ชายเป็นผู้นำในสังคม พร้อมที่จะมีส่วนร่วมเพื่อสังคม จึงทำให้เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้คณะกรรมการชุมชนเพศชายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มากกว่าคณะกรรมการชุมชนเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ไพรพ ฉนัดค้า** ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ที่จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าเพศหญิง และยังสอดคล้องกับ **เจนจิรา สุคำภา** ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ของอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการร่วมเสนอปัญหาในชุมชน ด้านการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับ **รัชนิดา ไสยรส** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีไม่แตกต่างกัน

๒.อายุ และ ระดับการศึกษา พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่มี อายุและระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบล ชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **พิภพ กิติกาศ** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่ตง จังหวัดเชียงใหม่ ผการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ **รัชนิดา ไสยรส** ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีไม่แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผลโดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจ เป็นเพราะ แนวทางการพัฒนาแนวใหม่ที่เปลี่ยนแปลงฐานะของประชาชนให้เป็นผู้กำหนดการพัฒนาของตนเอง และถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ร่วมกัน ตัดสินใจและปฏิบัติงานร่วมกันซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในส่วนนโยบายของผู้บริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของเทศบาล แต่ประชาชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย และมีลักษณะประนีประนอมชอบคล้อยตามวิสัยทัศน์เทศบาล และไม่กล้าแสดงความคิดเห็น โดยทำให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรปรับปรุงและพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยเทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น จัดอบรมให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกในการที่จะพัฒนาชุมชนให้กับคณะกรรมการชุมชนทุกคน และเจ้าหน้าที่ควรจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลร่วมกับคณะกรรมการชุมชนโดยให้ความเป็นกันเองในการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน จึงจะทำให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลในระดับมากขึ้น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนมีความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆกับทางเทศบาลมากขึ้น อาจเป็นเพราะเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับตนเองและชุมชน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่กล้าที่จะเข้ามาตรวจสอบการทำงานของทางเทศบาล และอาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนยังไม่เข้าใจขั้นติดตามและประเมินผลโครงการของเทศบาล ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจนแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่เองก็ยังไม่มีความเข้าใจ เป็นผลให้ไม่สามารถสื่อสารให้กับประชาชนเข้าใจได้ส่งผลให้ประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้

และแบ่งเป็นรายด้านในการเสนอแนะเชิงนโยบายตามลำดับดังนี้

๑) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านที่ ๑ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตแบบ

เรียบง่าย และมีลักษณะประนีประนอมชอบคล้อยตามวิสัยทัศน์เทศบาล และไม่กล้าแสดงความคิดเห็น จึงควรให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เทศบาลตำบลควรพัฒนาการทำงานในด้านการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ให้ถูกต้องและบริหารภาพรวมอย่างโปร่งใส

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้นำแผนงาน/โครงการ เสนอต่อที่ประชุมประชาคม ไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเทศบาล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นเทศบาลตำบลจึงควรพัฒนาโดยนำแผนงาน/โครงการ ที่เสนอโดยประชาคม ไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปีเทศบาลทุกโครงการ เพื่อที่แผนพัฒนาที่ได้จะตรงตามความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลมากที่สุด

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๒ คือ การดำเนินงาน พบว่า โดยรวมด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ปกครองง่าย ไม่ต่อต้านการบริหารงานของเทศบาล ทำให้คณะกรรมการชุมชนมีความสนใจและปฏิบัติตามนโยบายของเทศบาลอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงานโครงการ ไปดำเนินการในชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เทศบาลตำบลควรพัฒนาโดยส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนเคยให้ความร่วมให้การดูแลบริการสาธารณะที่เทศบาลจัดไว้ให้เช่นหลอดไฟฟ้า ถังขยะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เทศบาลควรมีการพัฒนาโดยมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักรักษาและตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรด้านบริการสาธารณะในเขตเทศบาล

๓) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ การรับผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมด้านการรับผลประโยชน์ ของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทางเทศบาลมีการวางแผนจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ไว้แต่ไม่มีการนำกิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้ ด้านต่าง ๆ ไปจัดให้แก่คณะกรรมการชุมชน และผลประโยชน์ที่คณะกรรมการชุมชนได้รับไม่เกิดกับคณะกรรมการชุมชนโดยตรง จึงทำให้เข้าร่วมจัดทำแผนด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการ คณะกรรมการชุมชนได้รับประโยชน์โดยตรง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรรักษาพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเทศบาล มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ มีการฝึกกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นจึงครควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

๔) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๔ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล พบว่าโดยรวมด้านการประเมินผล ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการชุมชนไม่มีความรู้ในด้านนี้ และอีกประการที่ไม่กล้าเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื่องจากเทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนยังถือว่าเป็นเจ้านายของตน ซึ่งควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนด้านนี้ต่อไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการ/แผนงาน ที่ดำเนินการไปแล้ว ตามแผนพัฒนาเทศบาล มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ปัจจุบันคณะกรรมการชุมชนมีความรู้เพิ่มขึ้น รู้จักเข้ามาร่วมประเมินความคุ้มค่าของโครงการ/แผนงาน ที่ทางเทศบาลดำเนินการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชน และคณะกรรมการชุมชนมีความคิดที่ว่าเงินภาษีของประชาชนเทศบาลควรนำไปบริหารให้คุ้มค่าและเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการชุมชนเคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ต่อต้านการบริหารงานของเทศบาล และยังยึดติดกับแนวคิดที่ว่า ผู้บริหาร หรือข้าราชการผู้รับผิดชอบ คือเจ้านาย จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนเกรงใจและเกิดความกลัวไม่กล้าสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านเดียวกัน จึงควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลยิ่งขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ไม่ต่อต้านจนถึงรับผิดชอบโครงการ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑) ควรมีการวิจัยเรื่อง บทบาทของกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น

๒) ควรมีการวิจัยเรื่องความต้องการของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาแผนพัฒนาเทศบาล บทบาทของคณะกรรมการชุมชนเกี่ยวกับการควบคุมการดำเนินงานตามโครงการ /แผนงานต่างๆ ในเขตเทศบาล

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

กรมการปกครอง. **กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๑.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๗.

กัลยา วานิชย์บัญชา. **สถิติสำหรับงานวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

_____. **กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง, ๒๕๔๘.

_____. **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๘.

คณะกรรมการกระจายอำนาจ. **คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๖.

จีระพรรณ กาญจนะจิตรา. **การพัฒนาชุมชน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๔.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่น.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : พิฆเณศพริ้นติ้ง, ๒๕๓๙.

เด่ชา ใจกลาง. **การเมืองและการปกครองท้องถิ่น.** กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๘.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. **การพัฒนาองค์การและการวางแผน : กรณีศึกษาต่าง ๆ.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๔

ธนา ยันตรโกวิท และคนอื่น ๆ. **สามแยกชาวบ้าน.** กรุงเทพมหานคร : ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น, ๒๕๕๐.

นิภา เมธธาวีชัย. **วิทยาการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. **การปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖.

ล้วน สายยศ และอังคนา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐.

ส่งศรี ชมภูวงศ์. **การวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗.

อำนาจ อนันตชัย. **การระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : วิคตอรี่ เพาเวอร์พอยท์ ที, ๒๕๒๗.

อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

จุฑารัตน์ วุฒิสมบูรณ์. "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี". **ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร, ๒๕๓๘.

เจนจิรา สุภาคำ. "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีเฉพาะกรณีอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗.

ชนิกา ฟั้นล้อม. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงราย". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.

พิภพ กิติกาศ . "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลสันมหาพนอำเภอแม่ตง จังหวัดเชียงใหม่".**วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐.

ไพรพ ฉนัดค้า. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

มานพ ขันทะสีลา. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษากิ่งอำเภอนาเยีย อุบลราชธานี". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๗.

รัชนิดา ไสยรส."การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

อนุชัย บูรณประเสริฐกุล. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๔.

อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์. "การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบืออำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,๒๕๕๑.

๓) ปัญหาพิเศษ

ทศพล มุ่งประสงค์ธนา. "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี ๒๕๔๕ ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี". **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๔.

อนุวงศ์ ชาบุตร. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมืองรวม ศึกษาเฉพาะกรณีผังเมืองรวมเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี". **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๓.

๔) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

เทศบาลตำบลชัยวารี, "รายงานกิจการเทศบาลตำบลชัยวารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑, ร้อยเอ็ด : ทันใจการพิมพ์,๒๕๔๖, (อัดสำเนา.)

เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. "แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔)". ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, ๒๕๕๑, (อัดสำเนา).

เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, "การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง",ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด, ๒๕๕๑, (อัดสำเนา).

๒. ภาษาอังกฤษ

๑) Books

Cohen & Uphoff. **Cognitive, Affective, and Behavioral Components of Attitudes.** New York : Mc Graw-Hill, ๑๙๗๒.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพันธ์ สุวรรณศรี

การศึกษา ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒. ดร. ประจัญ จันเติบ

การศึกษา ศน.บ., M.A.,Ph.D.

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓. ดร. ประพิศ โบราณมูล

การศึกษา ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๕๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ประจัญ จันเติบ

ด้วย นางภัณฑิรา สังฆะมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด"เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตร มหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสารโสภณ)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖
โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
Http://www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๕๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี

ด้วย นางภัณฑิรา สังฆะมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด"เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตร มหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสารโสภณ)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖
โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
Http://www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๕๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ประพิศ โบราณมูล

ด้วย นางภัณฑิรา สังฆะมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด"เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตร มหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสารโสภณ)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๗๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖
โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
Http://www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๕๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลชัยวารี

ด้วย นางภัณฑิรา สังฆะมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร มหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าวได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลานั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาส นี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสารโสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๗๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖
โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
Http://www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔) : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามคณะกรรมกรชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยขอความกรุณาคณะกรรมการทุกท่านตอบทุกด้านจำนวนสี่ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบล
ชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งสี่ด้าน

๓. โปรดอ่านข้อคำถามแล้วตอบคำถามตามความเป็นจริงของท่านเพื่อให้การวิจัยเกิดประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี

๔. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ โดยใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้นจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่าน

๕. กรุณาตอบแบบสอบถามตอนที่ ๑ ตอนที่ ๒ ตอนที่ ๓ ครบทุกข้อ เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จ ขอความกรุณาส่งคืนแก่ผู้แจกแบบสอบถามหรือผู้วิจัย จักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางภัณฑิรา สังฆะมณี
นักศึกษาปริญญาโทศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐศาสตร์การปกครอง)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

๑. เพศ ( ) ชาย
( ) หญิง

๒. อายุ ( ) อายุไม่เกิน 35 ปี
( ) อายุเกิน 35 ปี

๓. ระดับการศึกษา ( ) ระดับประถมศึกษา
( ) สูงกว่าระดับประถมศึกษา

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕) เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างไรแล้ว กรุณาใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องหลังข้อความนั้นเพียงข้อละ ๑ เครื่องหมาย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลตำบลชัยวารี	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตัดสินใจ					
๑. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาของเทศบาลหรือไม่					
๒. ท่านได้นำแผนงาน/โครงการเสนอต่อที่ประชุมประชาคมไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสามปี หรือไม่เทศบาล					
๓. ท่านเคยร่วมตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี					
๔.ท่านเคยแสดงประชามติคัดค้านถ้าเทศบาลดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่ถูกต้อง หรือไม่					
๕.ท่านเคยร่วมกับเทศบาลในการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ หรือไม่					
ด้านการดำเนินงาน					
๑.ท่านเคยให้ความร่วมมือสนับสนุน เมื่อเทศบาลนำแผนพัฒนาสามปี ไปดำเนินการหรือไม่					
๒.ท่านเคยแสดงออกหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความไม่คุ้มค่าของโครงการตามไม่เหมาะสม หรือ แผนพัฒนาสามปี หรือไม่					
๓.ท่านเคยร่วมกับทางเทศบาล ในการนำแผนงาน/ โครงการไปดำเนินการในชุมชนหรือไม่					
๔.ท่านเคยร่วมตรวจสอบความถูกต้องของแผนพัฒนาสามปีกับทาง เทศบาลหรือไม่					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนของเทศบาลตำบลชัยวารี	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕.ท่านเคยให้ความร่วมให้การดูแลบริการสาธารณะที่เทศบาลจัดไว้ให้เช่นหลอดไฟฟ้า ถังขยะ หรือไม่					
ด้านการรับผลประโยชน์					
๑.บริการสาธารณะประโยชน์ที่เทศบาลจัดสรรให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ และกิจกรรม หรือไม่					
๒.ท่านเคยร่วมเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางเทศบาลและได้รับการจัดสรรตามประสงค์หรือไม่					
๓.โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลดำเนินการท่านได้รับประโยชน์โดยตรง หรือไม่					
๔.บริการสาธารณประโยชน์ที่เทศบาลจัดสรรให้เป็นไปตามลำดับความจำเป็นและสำคัญของปัญหาหรือไม่					
๕.ท่านได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเทศบาล หรือไม่					
ด้านการประเมินผล					
๑.ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการแผนงานที่ดำเนินการไปแล้ว ตามแผนพัฒนาเทศบาล หรือไม่					
๒.ท่านเคยติดต่อกับเทศบาลตำบลชัยวารีเกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา หรือไม่					
๓.ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินงานตามโครงการ / แผนงานต่างๆ ในเขตเทศบาล					
๔.ท่านเคยสอบถามผู้รับผิดชอบโครงการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่					
๕.ท่านเคยร่วมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาที่เทศบาลดำเนินการเช่น การจัดจ้างก่อสร้างการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ หรือไม่					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด (OPEN - ENDEN) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะอื่นๆ ของคณะกรรมการชุมชนในการการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔) ของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง4ด้าน

๑ . ด้านการตัดสินใจ

.....

.....

.....

.....

๒. ด้านการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

๓. ด้านการรับผลประโยชน์

.....

.....

.....

.....

๔. ด้านการประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก จ
ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางแสดง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α) ตอนที่ ๒)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑.	๐.๔๕
๒.	๐.๕๑
๓.	๐.๓๕
๔.	๐.๘๘
๕.	๐.๘๒
๖.	๐.๔๓
๗.	๐.๘๘
๘.	๐.๘๘
๙.	๐.๘๑
๑๐.	๐.๓๗
๑๑.	๐.๓๕
๑๒.	๐.๕๑
๑๓.	๐.๖๒
๑๔.	๐.๕๐
๑๕.	๐.๓๖
๑๖.	๐.๗๓
๑๗.	๐.๓๖
๑๘.	๐.๔๗
๑๙.	๐.๔๑
๒๐.	๐.๔๓

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = ๐.๕๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางภัณฑิรา สังฆะมณี

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ ๓๐ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

ที่อยู่ปัจจุบัน ๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๙	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โปรแกรมวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป สถาบันราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. ๒๕๔๒	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. ๒๕๕๒	ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน

พ.ศ. ๒๕๔๘	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๓ สังกัดสำนักปลัด ฯเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. ๒๕๕๐	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๔ สังกัดสำนักปลัด ฯเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. ๒๕๕๒	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ สังกัดสำนักปลัด ฯ เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด